

Djelovanje i medijska prezentacija odgajateljskih udruga u Republici Hrvatskoj

Tirić, Marija

Master's thesis / Diplomski rad

2022

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Rijeka, Faculty of Teacher Education / Sveučilište u Rijeci, Učiteljski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:189:808514>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom](#).

Download date / Datum preuzimanja: **2025-03-18**

Repository / Repozitorij:

[Repository of the University of Rijeka, Faculty of Teacher Education - FTERI Repository](#)

SVEUČILIŠTE U RIJECI
UČITELJSKI FAKULTET U RIJECI

Marija Tirić

Djelovanje i medijska prezentacija odgajateljskih udruga u Republici
Hrvatskoj

DIPLOMSKI RAD

Rijeka, 2022.

**SVEUČILIŠTE U RIJECI
UČITELJSKI FAKULTET U RIJECI**

**DJELOVANJE I MEDIJSKA PREZENTACIJA
ODGAJATELJSKIH UDRUGA U REPUBLICI HRVATSKOJ
DIPLOMSKI RAD**

Predmet: Profesionalne kompetencije odgajatelja

Mentor: doc.dr.sc. Danijela Blanuša Trošelj

Student: Marija Tirić

Matični broj:0299010730

Rijeka, 2022.

Izjava o akademskoj čestitosti

Izjavljujem i svojim potpisom potvrđujem da sam završni rad izradila samostalno, uz preporuke i savjetovanje s mentorom. U izradi rada pridržavala sam se Uputa za izradu diplomskog/završnog rada i poštivala odredbe Etičkog kodeksa za studente/studentice Sveučilišta u Rijeci o akademskom poštenju.

Vlastoručni potpis:

Marija Tirić, studentica

ZAHVALA

Zahvaljujem mentorici doc.dr.sc. Danijeli Blanuši Trošelj na pomoći pri pisanju rada, na svakom pozitivnom komentaru i strpljenju.

Zahvaljujem mojoj obitelji na ljubavi, potpori i svemu što su mi pružili.

Posebno zahvaljujem Mateu na razumijevanju, svakom razgovoru i ohrabrenju.

SAŽETAK

Profesionalna udruženja važan su kriterij postojanja svake profesije. Ona predstavljaju oblik slobodnog udruživanja radi očuvanja zajedničkih vrijednosti profesije, pružaju odgajateljima mogućnost zaštite svojih interesa i ciljeva, te njihovih prava i sloboda. Njihova uloga je pružiti odgajateljima mogućnost za daljnje stručno usavršavanje, razvijati suradnju s drugim profesionalnim udruženjima, regulirati profesiju te održavati društveni status. Cilj ovog rada je istražiti djelovanja udruga odgajatelja u Republici Hrvatskoj te njihovu prezentaciju putem mrežnih stranica. Metoda istraživanja koja se koristila u ovom radu je analiza sadržaja, kojom se nastojao dati objektivan opis sadržaja i opisati veze i odnose između pojava u podacima.

Ključne riječi: profesija, profesionalna udruženja, udruga odgajatelja

Professional associations are important criteria of the profession. They represent a form of free association in order to preserve the common values of the profession, they provide educators with the opportunity to protect their interests and goals, as well as their rights and freedoms. Their role is to provide educators with the opportunity for further professional development, develop cooperation with other professional associations, regulate the profession and maintain social status. The aim of this paper is to investigate the activities of educators' associations in Republic of Croatia and their presentation through websites. The research method used in this work is content analysis, which aims to provide an objective description of the content and describe the connections and relationships between phenomena in the data.

Keywords: profession, professional associations, preschool teacher associations

SADRŽAJ:

1. UVOD	1
2. PROFESIJA	2
2.1. Profesionalizam i profesionalizacija	4
3. ODGAJATELJSKA PROFESIJA.....	8
4. KRITERIJI ZAPOSTOJANJE ODGAJATELJSKE PROFESIJE.....	13
4.1. Posjedovanje visoke razine teorijskog znanja i vještina iz područja struke	13
4.2. Interdisciplinarnost i ostvarivanje monopola na stručnu ekspertizu	15
4.3. Društveni status odgajatelja	16
4.4. Etički kodeks odgajatelja	17
4.5. Profesionalna udruženja	19
5.1. Profesionalne udruge odgajatelja u svijetu	24
5.2. Profesionalne udruge odgajatelja u Republici Hrvatskoj.....	27
6. METODOLOGIJA ISTRAŽIVANJA.....	29
6.1. Cilj istraživanja i istraživačka pitanja	29
6.2. Metoda istraživanja	29
6.3. Jedinica analize i selekcija članaka	30
6.4. Analitička matrica	30
7. REZULTATI I RASPRAVA	31
7.1. Putem kojih portala i internetskih stranica se prezentiraju udruge odgajatelja?	32
7.2. Djelovanje i prezentacija udruge.....	33
7.2.1. Prikaz službene Internet stranice udrugeSIDRO- Odgojitelji u zaštiti prava djeteta u dječjem vrtiću.....	33
7.2.2. Prikaz Facebook stranice Udruge SIDRO	34
7.3. Na koji način i u kojim medijima se prezentira djelovanje odgajateljskih udruga?.....	49
8. ZAKLJUČAK	59
9. LITERATURA	60
10. PRILOZI	64

1. UVOD

Suvremena istraživanja i nove spoznaje u području ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja doprinijeli su stvaranju nove paradigme o djetetu i djetinjstvu. Zbog toga mijenja se koncepcija i način rada odgojno-obrazovnih ustanova, kao i pripadnika odgajateljske profesije. Suvremeni odgajatelj treba poznavati načine na koje dijete uči, njegove individualne karakteristike te u skladu s time organizirati odgojno-obrazovni rad i kreirati poticajno okruženje za učenje i razvoj djeteta. Važne karakteristike odgajatelja su kontinuirano profesionalno usavršavanje, promišljanje o vlastitoj praksi, evaluacija i pronalaženje novih načina za unapređenje u suradnji s drugim stručnjacima (Šagud, 2006).

Kako bi se mogli informirati o novim spoznajama u teoriji i praksi, razvijati mogućnost za daljnje profesionalno usavršavanje te postaviti etički kodeks i regulirati profesiju, odgajatelji su se udružili u udruge (Skoko, 2012). U Republici Hrvatskoj zabilježen je rad šest udruga odgajatelja. Udruge se zalažu za rješavanje problema u predškolskom sustavu poput izmjena Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju, neadekvatnim uvjetima rada i boravka u vrtićima, financiranja vrtića, te nedostatkom stručnog kadra. Sustav ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja u Hrvatskoj još uvijek nije dobro razvijen i često se javljaju problemi u organizaciji i uvjetima rada u ustanovama. Zbog toga je djelovanje udruga odgajatelja usmjereno na unapređenje kvalitete odgojno-obrazovnih ustanova te osiguravanje jednakih uvjeta u svim vrtićima u Republici Hrvatskoj. Cilj ovog rada bio je istražiti djelovanje i medijsku prezentaciju odgajateljskih udruga u Republici Hrvatskoj.

2. PROFESIJA

Riječ profesija dolazi od latinske riječi *professio* što znači zanimanje (Hrvatska enciklopedija 2021). Prve profesije se u 16. stoljeću razvijaju iz zanimanja za koje je bilo potrebno sveučilišno obrazovanje, zbog toga da bi se bolje pojasnilo značenje profesije potrebno je definirati pojam zanimanja. Prema nacionalnoj klasifikaciji zanimanja (2010) može se definirati kao skup poslova koji su svojom vrstom i sadržajem toliko povezani da ih obavlja izvršitelj koji posjeduje odgovarajuća znanja, sposobnosti i vještine.

Ono što profesiju razlikuje od zanimanja je teorija koju pojedinac posjeduje i koja mu služi kao temelj pri rješavanju problema u stvarnim situacijama. Zbog toga se termin profesije definira kao, *zanimanje koje ima monopol nad nekim kompleksnim dijelom znanja i praktičnih vještina za koje je potrebno dugotrajno školovanje, tzv. visoko obrazovanje, te tako postoje jasno prepoznatljivo u društvu* (Šporer, 1990:771). Troman i Ozga(1996; prema Evans 2008) profesiju definiraju kao socijalno konstruirani koncept koji ovisi najviše o političkom kontekstu. Holroyd (2000; prema Evans 2008) tvrdi kako pojam profesije ne ovisi samo o socijalnom kontekstu već i o povijesnim promjenama u društvu.

Od samog početka profesije su označavale zanimanja koja imaju monopol nad određenim znanjem, a njezini pripadnici, profesionalci, kao stručne osobe u svojem zanimanju koje su primjereno nagrađene za svoj posao i koje imaju određeni položaj u društvu. Visoki status u društvu profesionalci postižu nizom kriterija koje moraju zadovoljiti, poput upisa na visoka učilišta, zahtjevnim studiranjem, pozitivnom evaluacijom njihovog stažiranja i daljnjeg rada i uvođenja u profesiju. Nakon toga slijedi licenciranje, čime profesionalac stječe autonomiju u donošenju odluka u svome radu koja dolazi s visokim stupnjem odgovornosti. S obzirom na visoki status i položaj

u društvu, profesionalac se mora naučiti i ponašati u skladu s profesijom, zbog toga se njegov rad osim na stečenoj teoriji i vještinama temelji na etičkom kodeksu ponašanja (Šporer,1990).

Autori Turner i Hodge (1970; prema Šporer 1990)navodi osnovne elemente koji karakteriziraju profesije.

1. Stupanj razvijenosti osnovnih teorija i tehnika koje čine sistematski zaokruženu cjelinu i osnova su za profesionalno djelovanje
2. Stupanj monopola na stručnu ekspertizu
3. Stupanj prepoznatljivosti profesija od javnosti
4. Stupanj organiziranosti profesija
5. Stupanj razvijenosti profesionalne etike

Autor Feeney (2012; prema BlanušaTrošelj 2018) u svome radu također navodi nekoliko kriterija koji su važni za određenje profesije:

1. Specijalizirana znanja i vještine
2. Visoki zahtjevi za ulazak na obuku i podobnost za praksu
3. Produljena obuka
4. Standardi prakse
5. Poštivanje značajnih društvenih vrijednosti
6. Priznanje da samo ta grupa profesionalaca može obavljati određene funkcije
7. Autonomija
8. Etički kodeks

Zanimanja odgovaraju samo određenim kriterijima, dok profesije ispunjavaju sve kriterije. Potreban je duži period vremena kako bi zanimanje postalo profesijom. Prvi korak se odnosi na organizaciju punog radnog vremena i podjelu rada. Drugi korak je stvaranje profesionalnih udruženja u kojima se spajaju pojedinci s jednakim obrazovanjem i interesima. Njihov cilj je pokazati društvu potrebu za njihovim

djelovanjem i profesijom. Treći korak odnosi se na stvaranje posebnih institucija u kojima će se obrazovati budući profesionalci. Određeno zanimanje ili zanat postaje profesija onda kada osoba savlada određenu teoriju i počne ju koristiti u svakodnevnom radu koji zahtjeva rješavanje problema. Prema tome profesija stječe određeni status u društvu, te monopol nad vršenjem te djelatnosti. Stupanj organiziranosti profesije može se vidjeti prema kriterijima organiziranosti institucije za profesionalno obrazovanje, tipu organizacije u kojima se profesije najčešće zapošljavaju i organizaciji profesionalnih udruženja (Šporer, 1990).

2.1. Profesionalizam i profesionalizacija

Hoyle(1975) u svome radu spominje dva pojma, profesionalnost i profesionalizam, te objašnjava razliku među njima. Profesionalnost se odnosi na znanja, vještine i postupke koje profesionalac koristi u svome radu, dok se profesionalizam definira kao dio poslova koji utječu na status profesije (Evans,2008).

Profesionalizam kao društveni konstrukt se ne može točno definirati jer se radi o „promjenjivom, povijesnom i nacionalnom fenomenu u stanju stalne rekonstrukcije“(Brock, 2006).

Hoyle(1975) profesionalizam definira kao strategije koje članovi zanimanja koriste kako bi poboljšali uvjete rada, plaću i status profesije (Evans,2008).

Discipline poput sociologije, povijesti i obrazovanja bave se definiranjem profesionalizma. Prema autorici Brock (2006) profesionalizam obuhvaća sedam dimenzija:

- Znanje- posebna znanja, vještine i iskustvo
- Obrazovanje- sveučilišno obrazovanje, kvalifikacije i praktično iskustvo

- Vještine- kompetencije, komunikaciju, prosudbu
- Autonomiju- posebne zahtjeve za ulazak u profesiju, standarde
- Vrijednosti- posvećenost, odnos s klijentima
- Etički kodeks- pouzdanost, odgovornost
- Nagrade- socijalni status, moć, utjecaj

Autorica Lang (2001) spominje dvije dimenzije profesionalizma, unutarnju i vanjsku (Krstović, 2012).

Unutarnja dimenzija se odnosi na proces izgradnje profesionalnog identiteta, uloga, iskustava i statusa profesionalca. Odgovara na pitanja što znači biti profesionalac, što uključuje status i javna priznanja. Profesionalizam se odnosi na sadržaj rada koji se obavlja, na uloge i odgovornosti, ključne funkcije, te znanja i vještine koje profesionalac treba posjedovati.

Profesionalnost kao unutarnja dimenzija odnosi se na „*organizaciju specifičnih stručnih znanja, stalni profesionalni razvoj, individualnu djelotvornost, učinkovitost, dijeljenje znanja i praktična znanja.*“ (Gauthier 2001, prema Krstović, 2012).

Vanjska, društvena dimenzija profesionalizma obuhvaća standarde ponašanja, radnu etiku te podjelu rada kojom se postiže društveni status. Profesionalizacija se odnosi na strategije koje se koriste u radu kako bi se izgradio društveni identitet i društveni status profesije. Cilj profesionalizacije je promjena u društvenom statusu putem koje profesionalci postižu različite privilegije. Profesionalizacija se odnosi na strategije kojima se profesionalci koriste kako bi dobili društveni status i priznanje. Osnivanje profesionalnih udruga, razvojem profesionalne kulture te priznavanjem statusa profesije dio su procesa izgradnje profesije. Stalno usavršavanju prakse, podizanjem standarda prakse te stalnim profesionalnim usavršavanjem i razvijanjem kompetencija profesionalca stječe se kontrola nad zanimanjem i tu započinje proces profesionalizacije (Krstović, 2012).

Profesionalizacija označava društveni proces kojim se određeno zanimanje pretvara u profesiju. Profesionalizacija se može podijeliti na tri razine, mikro, mezo i makro razinu. Mikro razina odnosi se na definiranje kompetencija, temeljno i cjeloživotno obrazovanje kao i na usavršavanje rada profesionalca. Srednja, organizacijska razina odnosi se na stvaranje profesionalnih udruženja putem kojih se kontrolira ulazak u profesiju i stvaraju se pravila za članove profesije. Na institucionalnoj (makro razini) kontrolira se ponašanje članova profesije i stvara se etički kodeks (Musa, 2012).

Profesionalizacija zanimanja odvija se u pet faza. Prva faza odnosi se na organizaciju rada i na trajno obavljanje profesije. Zapošljavaju se djelatnici koji imaju potrebna znanja i vještine za obavljanje profesije, te se određuju njihove funkcije. Najčešće se na početku zapošljavaju djelatnici iz drugih srodnih struka. S obzirom na funkciju određuje se i puno radno vrijeme zaposlenih

Definiraju se kriteriji za ulazak u profesiju (Musa, 2012):

1. Članovi trebaju imati posebna znanja i vještine za ulazak u profesiju
2. Definiraju se standardi za napredovanje u profesiji
3. Osiguravaju se uvjeti za stručno usavršavanje pripadnika profesije
4. Razvija se osjećaj vrijednosti profesije
5. Stvara se etički kodeks
6. Stvaraju se organizacije koje promiču ciljeve profesije

Razvojem zanimanja u profesiju, dolazi do potrebe za mijenjanjem obrazovnih programa. Druga faza profesionalizacije odnosi se na podizanje razine obrazovanja sa visokih škola na sveučilišne studije. Stvaraju se novi sveučilišni programi putem kojih se studentima omogućuje usvajanje posebnih teorijskih znanja i praktičnih vještina za određenu profesiju. Jačanjem profesije, mijenjaju se programi obrazovanja te se produljuje njihovo trajanje. Obrazovanje profesionalaca većinom se provodi na

diplomskoj i poslijediplomskoj razini. Sukladno s time jača se status profesije te se počinje provoditi kontrola ulaska u profesiju.

Treću fazu profesionalizacije karakterizira stvaranje profesionalnih udruženja. Njihova uloga je regulacija profesije, promicanje napretka, razvijanje identiteta, stvaranje mogućnosti za stručno usavršavanje članova, suradnja sa sveučilišnim institucijama radi oblikovanja programa, razvijanje etičkog kodeksa. Sindikati su jedan od oblika profesionalnog udruživanja, njihov cilj je unapređenje statusa članova i promicanje njihovih prava i interesa.

Četvrta faza profesionalizacije odnosi se na proces pravne zaštite zanimanja i određivanje statusa profesije. Taj proces odvija se putem licenciranja i certificiranja, čime se ograničava ulazak u profesiju (Musa, 2012).

Uspostavljanje kontrole unutar profesije, označava zadnju, petu fazu profesionalizacije. Ona se provodi definiranjem etičkog kodeksa te disciplinskih postupaka u slučaju prekršaja. Kako bi se održao status profesije i kvaliteta rada profesionalaca, kontrolira se zakonitost rada u skladu s propisima te profesionalno i moralno ponašanje djelatnika. Svrha etičkog kodeksa je kontroliranje ponašanja profesionalaca i osiguravanje kvalitete rada, svako nepoželjno ponašanje i kršenje etičkog kodeksa se kažnjava.

Prema organiziranosti institucije za obrazovanje i prema programima koji se u njima provode može se zaključiti koliko je određena struka razvijena i koliko odgovara kriterijima profesije. Primjerice za neke poluprofesije je studiji većinom organiziran samo na preddiplomskoj razni u trajanju od 2 do 4 godine studija. Razvijene profesije imaju duže studije u trajanju od 5 godina, te neke nude i dodatne specijalizacije (Musa, 2012; Skoko, 2012).

3. ODGAJATELJSKA PROFESIJA

U 19. stoljeću se na području Hrvatske i u drugim europskim zemljama otvaraju prve odgojno-obrazovne ustanove i zapošljavaju odgajatelji, odnosno tada prve „*zabavišne učiteljice*“. Otvaranjem takvog oblika ustanova, javlja se potreba za obrazovanjem kadra, te se otvaraju i prva učilišta. Nakon Drugog svjetskog rata javlja se veća potreba za odgojno-obrazovnim ustanovama i prema tome mijenja se i obrazovanje odgajatelja te se otvaraju visoke Škole za odgajatelje u kojima se obrazuju prvi stručni odgajatelji. Na području Hrvatske 1971. godine izrađen je i prvi Program odgojno-obrazovnog rada u vrtiću, koji će kasnije služiti kao podloga za stvaranje kurikuluma. Sukladno s promjenama u društvu i dolaženjem do novih znanstvenih spoznaja mijenja se slika o djetetu i djetinjstvu, te se pridaje veća važnost ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju. Prema tome 1991. godine donesen je jedan od važnijih dokumenata za rad predškolskih ustanova u Hrvatskoj, Programsko usmjerenje odgoja i obrazovanja predškolske djece koje je znatno utjecalo na uređenje predškolske djelatnosti. Program više nije određivao točne sadržaje koje je odgajatelj trebao provoditi u svome radu, već se dalo odgajatelju više slobode da planira svoj rad. Zbog toga je došlo do promjene u obrazovanju odgajatelja, ono se nije više provodilo u srednjim školama nego u obliku studijskog programa na visokim učilištima. Početkom 20. stoljeća, primjenom Bolonjske deklaracije dogodile su se velike promjene u obrazovanju odgajatelja. Utvrđeno je kako dvije godine obrazovanja nisu dovoljne da odgajatelj usvoji potrebna znanja i vještine za rad u području ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja, stoga je studij produžen na još dva semestra. Od 2009. godine otvoren je i prvi diplomski studij za odgajatelje na Učiteljskom fakultetu u Rijeci (Mendeš, 2018).

Danas se odgajatelja definira kao „*stručno osposobljenu osobu koja provodi odgojno-obrazovni program rada s djecom predškolske dobi i stručno promišlja odgojno-*

obrazovni proces u svojoj odgojno-obrazovnoj skupini” (Državni pedagoški standard, 2008).

Osim poznavanje teorije o razvoju i učenju djeteta, teorije iz psihologije, sociologije i pedagogije od odgajatelja se očekuje da posjeduje znanja iz svih područja za koje djeca rane i predškolske dobi pokazuju interes. Zadaća odgajatelja prema Državnom pedagoškom standardu (1991) je da:

- provodi odgojno-obrazovni program rada s djecom predškolske dobi
- planira, programira i vrednuje odgojno-obrazovni rad u dogovorenim razdobljima
- prikuplja, izrađuje i održava sredstva za rad s djecom
- radi na zadovoljenju svakidašnjih potreba djece i njihovih razvojnih zadataka te potiče razvoj svakoga djeteta prema njegovim sposobnostima
- vodi dokumentaciju o djeci i radu te zadovoljava stručne zahtjeve u organizaciji i unapređenju odgojno-obrazovnog procesa
- surađuje s roditeljima, stručnjacima i stručnim timom u dječjem vrtiću
- odgovoran je za provedbu programa rada s djecom kao i za opremu i didaktička sredstva kojima se koristi u radu

Državni pedagoški standard opisuje profesionalne kompetencije koje odgajatelje treba posjedovati za rad s djecom rane i predškolske dobi, dok se zanemaruju osobine, stavovi i uvjerenja odgajatelja koja imaju veliki utjecaj na njegovu implicitnu pedagogiju i na stilove i metode rada. „*Profesionalne kompetencije odgajatelja mogu se definirati kao spoj stručnih kompetencija i osobnih kvaliteta odgajatelja*“ (VišnjićJevtić, 2018:75).

Mohamed, Valcke i De Wever (2017, prema Višnjić-Jevtić, 2018) utvrdili su međunarodni okvir kompetencija odgajatelja. Odgajatelji bi trebali imati znanja, pedagoške i organizacijske vještine, razvijene socijalne vještine, sposobnost stvaranja partnerskih odnosa, profesionalno se razvijati i poštivati pravila etičkog kodeksa.

„Profesionalna kompetencija ili profesionalni identitet odgajatelja ima snažan utjecaj na prepoznavanje i iskorištavanje djetetovih potencijala te razvijanje individualnih karakteristika u različitim varijacijama.“ (Šagud 2006: str.8)

Prema Bredakmp (1994) kompetencije odgajatelja ovise o njegovim znanjima i vještinama koje on koristi u odgojno obrazovnom radu.

Profesionalne kompetencije prema Cheetam i Chivers (1996) dijele se na četiri područja:

- Kognitivne kompetencije
- Funkcionalne kompetencije
- Osobne kompetencije
- Etičke kompetencije

Odgajatelju teorije učenja i razvoja predškolske djece pomažu u razumijevanju djeteta i prepoznavanju njegovih potreba. Promatranjem djece odgajatelj uočava interes za aktivnostima kao i njihovu želju za učenjem. Kako bi odgajatelj mogao kreirati poticajno okruženje za učenje, te oblikovati kurikulum prema dječjim individualnim potrebama i interesima važno je da i odgajatelj ima potrebu za usvajanjem novih znanja i unapređenjem vlastite prakse. Kao jedna od bitnih kompetencija suvremenog odgajatelja praktičara ističe se potreba za profesionalnim razvojem. Profesionalni razvoj odgajatelja može se definirati kao „ *proces signifikantnog i cjeloživotnog iskustvenog učenja pri kojem studenti razvijaju (osmišljaju) svoja poimanja i mijenjaju svoju praksu podučavanja; radi se o procesu koji uključuje odgajateljevu osobnu, profesionalnu i socijalnu dimenziju i predstavlja odgajateljevo napredovanje*

u smjeru kritičkog, neovisnog, odgovornog odlučivanja i djelovanja“ (ValenčićZuljan, 2008:76). Profesionalni razvoj odgajatelja može se sagledati u užem i širem smislu:

U užem smislu razvoj odgajatelja počinje s njegovim obrazovanjem i završava s odlaskom u mirovinu. U širem smislu odnosi se na periode u kojima se pojedinac razvija i napreduje. Poseban naglasak stavlja se na godine iskustva, izazove, kvalitetu, promjene i napredak u radu odgajatelja. Razvoj odgajatelja u širem smislu odnosi se na cijeli radni vijek odgajatelja, njegovo cjeloživotno učenje, te na sve faktore koji utječu na njegov profesionalni rast i razvoj(Blanuša Trošelj,2018).

„Kako je kompetentnost odgojitelja razvojna, a ne statična kategorija, mogli bismo reći kako nju uvelike određuje i spremnost na cjeloživotno istraživanje i učenje“ (Slunjski i sur. 2006:47).

Cjeloživotno obrazovanje je jedna od ključnih kompetencija odgajatelja praktičara. Usvajanje novih znanja iz teorije i prakse pomažu odgajatelju u razvoju njegovih osobnih i profesionalnih kompetencija, te u unapređenju kvalitete odgojno-obrazovne prakse. *“Sudjelovanje u akcijskim istraživanjima, sposobnost konstantnog profesionalnog učenja i napredovanja, reflektiranje vlastitog rada s djecom i procjena njegove učinkovitosti u suradnji s kolegama i sudjelovanje u pripremi budućih odgajatelja neki su od načina razvijanja profesionalne kompetencije odgajatelja“ (Šagud, 2006).* Odgajatelj treba poznavati načine na koje dijete uči, njegove individualne karakteristike, njegov tjelesni, emocionalni i socijalni razvoj te u skladu s time organizirati odgojno-obrazovni rad i kreirati poticajno okruženje za učenje i razvoj djeteta. Kontinuirano profesionalno usavršavanje, promišljanje o vlastitoj praksi, evaluacija i pronalaženje novih načina za unapređenje u suradnji s drugim stručnjacima karakteristike su odgajatelja reflektivnog praktičara (Šagud,2006).

Područje ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja može se opisati kao dinamično, područje koje je stalno pred novim izazovima i promjenama. Sukladno s time mijenja

se slika o odgajatelju i njegova uloga u odgojno-obrazovnom procesu. Shvaća se važnost dugotrajnog, visokog obrazovanja odgajatelja, te potreba za njegovim profesionalnim, cjeloživotnim učenjem i obrazovanjem. Kreće se prema stvaranju odgajatelja profesionalca i odgajateljske profesije. S obzirom na to da se radi o „mladom“ zanimanju postavlja se pitanje ispunjava li odgajateljska struka sve kriterije za postanak profesije.

4. KRITERIJI ZAPOSTOJANJE ODGAJATELJSKE PROFESIJE

Kako bi zanimanje postalo profesija, treba zadovoljiti određene kriterije. U prethodnom poglavlju bilo je riječ o kriterijima profesionalizacije (str.3) te se za potrebe analize odgajateljske profesije koristi pristup autora Cindrića. Autor Cindrić (1995) navodi elemente koji profesiju razlikuju od zanimanja:

1. Posjedovanje visoke razine teorijskih znanja i vještina iz područja struke
2. Interdisciplinarnost
3. Ostvarivanje monopola na stručnu ekspertizu
4. Društveni status
5. Profesionalna organiziranost- stručna udruženja
6. Profesionalna etika

U idućim poglavljima detaljnije su opisani kriteriji prelaska zanimanja u profesiju.

4.1. Posjedovanje visoke razine teorijskog znanja i vještina iz područja struke

Prema autoru Mendeš (2018) profesionalni razvoj i obrazovanje suvremenog odgajatelja obuhvaća tri faze, inicijalno obrazovanje, pripravništvu ili uvođenje u struku te trajno profesionalno učenje.

Inicijalno obrazovanje odgajatelja započinje selekcijom studenata. Provjeravaju se stečena postignuća tijekom srednjoškolskog obrazovanja i državne mature. Nakon toga slijedi dodatna provjera znanja i vještina potrebnih za savladavanje studijskog programa. Odnosi se na provjeru likovnih, motoričkih, glazbenih i jezičnih kompetencija te na psihologijsko testiranje. Nakon provedene selekcije i upisa na

fakultet, studenti putem različitih kolegija stječu vještine i kompetencije potrebne za rad (Mendeš, 2018).

Sastavni dio inicijalnog obrazovanja odgajatelja odnosi se na stjecanje teorijskog, interdisciplinarnog znanja, koje služi kao podloga za praktični rad. Teorijsko znanje služi za razvijanje profesionalnih kompetencija odgajatelja, sposobnosti pronalaženja rješenja u određenim situacijama, razvoj stručnog znanja, te osobnih kompetencija odgajatelja. Tijekom obrazovanja odgajatelja potrebno je „izbjegavati odvojenost teorijskog i praktičnog dijela profesionalnog razvoja“ (Šagud, 2011). Odgajatelj se služi usvojenom teorijom kako bi odgovorio na izazove i probleme na koje nailazi u praksi. Kompetentan odgajatelj je kreativan, fleksibilan, stalno promatra, procjenjuje, evaluira i unaprjeđuje svoju praksu. Stvara poticajno okruženje za rast i razvoj djeteta, uzimajući u obzir teorije o razvoju djeteta, individualne karakteristike svakog djeteta, te njihove potrebe i interese. Sposoban je prilagoditi se svakoj situaciji, te tijekom neposredne prakse pravilno reagirati u svakom trenutku. Tijekom obrazovanja kod odgajatelja se treba razvijati i jačati istraživačka kompetencija, koja će mu pomoći pri promatranju i procjeni odgojno-obrazovne prakse. Kod odgajatelja je važna i motivacija za daljnjim učenjem i razvijanjem vještina i sposobnosti. Inicijalno obrazovanje odgajatelja trebalo bi služiti kao temelj za ulazak u profesiju, te daljnji profesionalni razvoj i napredovanje (Šagud, 2011).

Pripravništvo ili pripravnički staž služi kao priprema odgajatelja za samostalan rad u odgojno-obrazovnim ustanovama. Pripravništvo traje godinu dana, provodi se putem praćenja samostalnih aktivnosti odgajatelja pripravnika. Na kraju stručnog staža, pripravnik polaže stručni ispit koji se sastoji od tri dijela, pisani rad, usmeni ispit i praktični rad. Svrha stručnog ispita je „ustanoviti osposobljenost pripravnika za samostalno obavljanje odgajateljskog poziva“ (Pravilnik o načinu i uvjetima polaganja stručnog ispita, 1997). Nakon položenog stručnog ispita odgajatelj je spreman za samostalan rad u odgojno-obrazovnoj skupini.

Trajno profesionalno učenje je posljednja faza profesionalnog obrazovanja odgajatelja. Odnosi se na cjeloživotno učenje, razvijanje i usavršavanje kompetencija odgajatelja.

Cjeloživotno učenje odnosi se na proširivanje znanja i sposobnosti te istraživanje osobne prakse tijekom cijelog životnog vijeka, u svrhu profesionalnog i osobnog razvoja.

„Cjeloživotno učenje nije više samo oblik obrazovanja i osposobljavanja, nego vodeće načelo u opskrbljivanju i sudjelovanju u cjelokupnom kontekstu učenja i usvajanja znanja“ (Cjeloživotnim učenjem korak bliže djetetu, 2002; Memorandum o cjeloživotnom učenju, 2000).

4.2. Interdisciplinarnost i ostvarivanje monopola na stručnu ekspertizu

Interdisciplinarnost se definira kao interakcija raznih disciplina u svrhu rješavanja određenih problema i zadataka (Šporer, 1990). Tijekom petogodišnjeg obrazovanja odgajatelji usvajaju znanja iz pedagogije, sociologije, psihologije, kineziologije i ostalih stručnih područja koja će im pomoći u odgojno-obrazovnom radu. Autorica Višnjić Jevtić (2012) u svojem radu napominje kako današnji rad na području predškolskog odgoja zahtjeva od odgajatelja da posjeduje znanja iz različitih područja, te se interdisciplinarni pristup treba i mora koristiti u praksi. Interdisciplinarnost se može koristiti na području predškolskog odgoja samo ako stručnjaci imaju pozitivan stav prema takvom pristupu i ako se osposobe za takav način rada tijekom svojeg visokog školovanja.

Monopol na stručnu ekspertizu se postiže dugotrajnim visokim školovanjem i cjeloživotnim obrazovanjem. Kroz stupanj monopola se razlikuje zanimanje od profesije, te se omogućava samo pripadnicima profesije da obavljaju određenu djelatnost. Na taj način se osigurava poštivanje pravila i etičkog kodeksa struke. Kako bi pojedinac mogao raditi na području ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja,

treba proći visoko školovanje u trajanju od pet godina, te kako bi započeo s radom zahtjeva se i položeni stručni ispit. S obzirom da se radi o kompleksnom području koje se stalno mijenja, te se svakodnevno u radu događaju nove situacije, od odgajatelja se očekuje i kontinuirano profesionalno usavršavanje, koje traje cijeli radni vijek. Šporer (1990) i Cindrić (1995) spominju kako je stručni jezik jedan od kriterija ostvarivanja monopola. Odgajatelji se u svakodnevnom radu koriste stručnim izrazima na području ranog i predškolskog odgoja, sudjeluju u raznim istraživanjima, te pišu stručne i znanstvene radove. Sličnom terminologijom se koriste i drugi stručnjaci poput psihologa i pedagoga, stoga se ne može tvrditi da odgajateljski poziv ispunjava u potpunosti ovaj kriterij profesionalizacije.

4.3. Društveni status odgajatelja

Dugotrajno obrazovanje, stalno usavršavanje stručnjaka, podizanje kvalitete prakse utjecalo je na razvoj društvenog statusa profesija. Neke profesije poput odvjetnika, liječnika i znanstvenika od samih početaka su bile vrlo cijenjene u društvu i njihovi pripadnici imali su značajne uloge za napredak društva. Autori Davis i Smith (1996) proveli su istraživanje u kojem su prikazali profesije koje prema mišljenju ispitanika imaju viši status u društvu, a koje manji. Na vrhu ljestvice, među najviše cijenjenim profesijama našli su se upravo znanstvenici, profesori, sudci, liječnici, psiholozi i kemičari. Profesije poput socijalnih radnika, učitelja i odgajatelja smješteni su u sredinu tablice, što bi značilo da su manje cijenjeni od nekih starijih profesija, ali imaju bolji društveni status nego tajnice, frizeri i građevinari. Autori su utvrdili kako se kroz godine istraživanja društveni status profesija mijenja, pa tako profesija učitelja ima viši društveni status nego na početku istraživanja, dok su odgajatelji pali na niže mjesto na ljestvici.

Istraživanje je provedeno krajem 20. stoljeća, zbog toga se ne mogu svi rezultati primijeniti na trenutni društveni poredak, ali prikazuje kako su najstarije profesije oduvijek bile više cijenjene, te kako odgajateljska profesija od samih početaka nije toliko cijenjena u društvu (Collins, 2018).

Autori Vujičić, Bonetai Ivković (2014) proveli su istraživanje o društvenom statusu odgajatelja u Hrvatskoj. U istraživanju je sudjelovalo 270 ispitanika, svi ispitanici su odgajatelji djece rane i predškolske dobi. 95 % ispitanika izjavilo je da je posao odgajatelja jako važan te da ima bitnu društvenu ulogu. Samo 8% ispitanika izjavilo je da se slaže s tvrdnjom da su odgajatelji cijenjeni u društvu te da imaju visok društveni status. Također više od 70% ispitanika se nije složilo s tvrdnjom da državni službenici cijene posao odgajatelja i odgajateljsku profesiju. Manji dio ispitanika, manje od 50% , smatra da se odgajateljska profesija prikazuje pozitivno u medijima. Iako je istraživanje provedeno samo među manjim uzorkom odgajatelja, može se izvesti zaključak da odgajatelji nemaju toliko visok položaj u društvu. Odgajateljska profesija nije cijenjena u društvu kao neke starije profesije i odgajatelji ispitanici smatraju kako društvo ne shvaća važnost njihovog poziva i ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja.

4.4. Etički kodeks odgajatelja

„Profesionalna etika odnosi se na skup normi, ciljeva i vrijednosti kojima bi se trebali voditi pripadnici profesije u primjeni svojeg profesionalnog znanja“ (Šporer, 1990:str.32).

Odnosi se na formalni pisani dokument koji se treba poštivati u praksi, te na neformalni nepisani dio. Profesionalna etika zahtjeva pridržavanje pravilima, normama i vrijednostima te se odnosi na etičko pitanje određene profesije. Od stručnjaka se zahtijeva da se uvijek pridržavaju profesionalnih kriterija i etičkog kodeksa. *„ Etički kodeks definira prihvatljiva ponašanja određene profesije, promiče visoke standarde*

prakse, osigurava mjerila prema kojima je moguće samovrednovanje pripadnika profesije, uspostavlja okvir za profesionalnu odgovornost i ponašanje te se osigurava prepoznatljivost profesije“ (Višnjić Jevtić, 2011: str.443)

Etička pravila se razlikuju za svaku profesiju, ono što im je zajedničko su vrijednosti na kojima se ona temelje. Pojam etičkog kodeksa se u svakodnevnom govoru izjednačava s profesionalnom etikom, iako ona označava puno širi koncept. Profesionalna etika se sastoji od niza pravila koja određuju ponašanje profesionalca i pomažu mu pri rješavanju etičkih dilema u praksi. Pripadnici svih profesija, pa tako i odgajatelji, trebali bi se pridržavati pravila etičkog kodeksa. U Republici Hrvatskoj još uvijek nije oblikovan etički kodeks odgajatelja djece rane i predškolske dobi, ali se odgajatelji pri radu koriste prilagođenim kodeksom srodne struke (Blanuša Trošelj, 2014).

Jedan od pozitivnih primjera etičkog kodeksa odgajatelja odnosi se na NAEYC Code of Ethical Conduct and Statement of Commitment. Njime se određuju pravila ponašanja i odgovornosti prema djeci, roditeljima, drugim odgajateljima i članovima odgojno-obrazovne ustanove.

Pravila služe odgajateljima kao smjernice u njihovoj praksi i svakodnevnim pitanjima i problemima na koje nailaze.

NAEYC pruža smjernice za odgovorno ponašanje odgajatelja i služi im kao temelj za rješavanje etičkih dilema u svakodnevnom radu u odgojno-obrazovnoj skupini.

Navede se vrijednosti koje odgajatelji slijede u svakodnevnom radu (NAEYC, 2005):

- trebamo poštivati djetinjstvo kao vrijedan dio ljudskog života
- temeljiti rad na znanju o razvoju i učenju djece rane i predškolske dobi
- poštivati i podupirati veze između roditelja i djeteta

- prepoznati da se dijete najbolje može razumjeti i upoznati ako sagledamo kontekst i okolinu u kojoj dijete odrasta uzimajući u obzir obitelj, kulturu, zajednicu i društvo
- poštivati dostojanstvo, vrijednost i jedinstvenost svakog djeteta, obitelji, kolege
- poštivati različitosti kod djece, obitelji i kolega
- prepoznati da djeca i odrasli mogu ostvariti svoj puni potencijal u odnosima koji se temelje na povjerenju i poštivanju

NAEYC kodeks ne propisuje stroga pravila ponašanja odgajatelja, već im služi kao vodič za djelovanje u praksi i pomoć pri rješavanju problema na koje nailaze tijekom rada s djecom. Kodeks potiče odgajatelje da djeluju na ispravan način u svim situacijama i da se vode svojim vrijednostima, znanjem i iskustvom (NAEYC, 2005).

4.5. Profesionalna udruženja

Udruga je „svaki oblik dobrovoljnog udruživanja više građana i pravnih osoba sa sjedištem u Republici Hrvatskoj, koji se radi zaštite i promicanja zajedničkih ekoloških, gospodarskih, humanitarnih, informacijskih, etničkih, znanstvenih, strukovnih i drugih interesa i ciljeva te njihovih uvjerenja , bez namjere stjecanja dobiti, podvrgavaju pravilima koja uređuju ustroj i djelovanje tog oblika udruživanja“ (NARODNE NOVINE, 98/19)

Profesionalne udruge ili profesionalne organizacije odnose se na grupiranja, tj. udruženja pojedinaca koji pripadaju istoj profesiji. Profesionalne udruge mogu se razlikovati po ulogama, primjerice mogu služiti kao udruženja koja predstavljaju interese profesionalaca ili udruženja profesionalaca kojima je cilj zadržati monopol nad određenom profesijom i praksom. Neka udruženja zahtijevaju od svojih članova

određeni stupanj obrazovanja, dok druga imaju članove koji su još u procesu obrazovanja i usavršavanja (Musa, 2012).

Udruga može obavljati samo one djelatnosti kojima se ostvaruju ciljevi te udruge, te dobivene dobrobiti može koristiti samo za unapređenje svojih ciljeva. Imovina udruge se odnosi na novčana sredstva, koja udruuga može prikupiti članarinom, dobrovoljnim priložima te ostalim sredstvima.

Udruge imaju ulogu poticati svoje članove u istraživanjima koje će razvijati njihovu profesiju. Osim toga udruge pomažu i potiču razvoj svojih članova. Preko udruge članovi se uključuju na različita stručna usavršavanja, seminare i radionice. Profesionalne udruge služe pojedincu da se poveže s ljudima iz iste profesije, u razvoju socijalnih vještina i suradnji u većim grupama.

5. PROFESIONALNE UDRUGE ODGAJATELJA

Profesionalna udruženja predstavljaju oblik povezivanja članova u skupine prema njihovoj profesiji. Imaju ulogu regulacije profesije, promicanje njezinog napretka i održavanje društvenog statusa. Članovi udruga trebaju imati određeni stupanj obrazovanja, prolaziti stručna usavršavanja, te posjedovati određene kompetencije za rad u profesiji.

Svrha profesionalnih udruženja je promicanje struke, upoznavanje društva s radom profesije, razvoj etičkih pravila, promicanje napretka i usavršavanja njezinih članova, pripadnika profesije (Rogulj, 2009).

„U kolikoj je mjeri neka profesija organizirana, možemo zaključiti uzimajući u obzir kriterije stupnja organiziranosti institucije za profesionalno obrazovanje, tipove organizacija u kojima se ta profesija najčešće zapošljava i organiziranost profesionalnih udruženja – udruga“ (Rogulj 2009:str.2). Profesionalna udruženja određuju uvjete obavljanja profesije, utvrđuju etički kodeks profesije, provjeravaju ustanove za obrazovanje profesionalaca, kao i kompetentnost profesionalaca u radu.

Kao uloge profesionalnih udruženja navode se (Skoko, 2012):

- pružanje mogućnosti za daljnje stručno usavršavanje
- informiranje o novim spoznajama u teoriji i praksi
- razvijanje i održavanje suradnje s drugim profesionalnim udruženjima
- postavljanje etičkog kodeksa i regulacija profesije (Skoko, 2012).

Profesionalna udruženja služe članovima kako bi ojačali profesiju, te stvorili određeni ugled i status u društvu. Ograničavaju ulazak u profesiju nedovoljno kompetentnim osobama i kontroliraju poštivanje pravila etičkog kodeksa. Jedan od najčešćih oblika profesionalnih udruživanja su komore (Musa, 2012).

*Komore*se odnose na samostalne, neprofitne udruge čija je svrha zaštita prava i interesa članova i djelatnosti koje obavljaju. Najstarije komore koje djeluju i danas su komore liječnika, ljekarnika, odvjetnika, te u području gospodarstava i obrta i inženjerskih djelatnosti. Strukturu komora određuje Hrvatski sabor zakonom na temelju kojeg se komora osniva. Svaka komora dalje sama donosi svoj statut i uređuje svoju strukturu i djelovanje. Najviše tijelo u komorama je skupština, zatim upravno vijeće koje čini izvršno tijelo, nakon toga predsjednik, te sud časti i stručna služba. Komore služe za udruživanje profesionalaca, razvoj profesionalnih standarda, kontrolu discipline, pružanje javnih usluga i općenito regulaciju profesije. Ono što ih razlikuje od udruga su javne djelatnosti kojima raspolažu. Komore okupljaju sve pripadnike pojedine struke na razini države, reguliraju profesiju i osiguravaju provedbu pravila. Označavaju „poseban tip organizacija čije osnivanje određuje država radi zaštite javnog interesa“ (Musa, 2012: str. 26). Dakle glavna razlika između komora i profesionalnih udruženja je to što država regulira pravila za osnivanje komora i njihovo djelovanje, dok profesionalna udruženja sama određuju pravila ulaska članova i njihovo djelovanje.

Jedna od uloga profesionalnih udruženja je kontroliranje tržišta i ulaska u profesiju. Kontrola se provodi na nekoliko razina:

1. **Licenciranje**- odobrenje za obavljanje djelatnosti mogu dobiti samo one osobe koje ispunjavaju formalne uvjete, poput završenog stupnja obrazovanje te posjedovanje znanja, vještina i kompetencija za rad.
Licenciranje je najstroži oblik samoregulacije jer onemogućava obavljanje određene profesije bez licence (primjerice doktori).
2. **Certificiranje**-potvrda da osoba, tj. profesionalac ispunjava formalne zahtjeve i povezan je s korištenjem titule.
Certifikat služi kao potvrda da osoba posjeduje znanja i vještine potrebne za rad, ali nije strogo određeno posjedovanje certifikata za obavljanje rada.

3. Registriranje- upisivanje u službeni registar na temelju dokaza o stručnoj kompetenciji (Musa, 2012).

Profesionalne udruge služe odgajateljima, ali i drugim profesionalcima, u definiranju normi i uloga kojih se trebaju pridržavati. „Svaki pripadnik profesije dijeli generalnu dužnost da se ponaša etički, moralno i odgovorno prema drugima i dobrovoljno prihvaća dužnost postavljenu od drugih.“ (Višnjić Jevtić, 2012: str.3) Udruge odgajatelja u Republici Hrvatskoj nastale su radi okupljanja odgajatelja u svrhu promicanja struke, razvoja kompetencija odgajatelja, te poboljšanja kvalitete odgojno-obrazovne prakse. Autorica Višnjić-Jevtić (2012) u svome radu navodi prednosti odgajateljskih udruga:

- usmjerenost na stručno napredovanje odgajatelja i njihov profesionalni rast i razvoj
- predlaganje mjera za poboljšanje profesionalnog statusa i uvjeta rada odgajatelja
- organiziranje seminara, predavanja te tematskih radionica radi stručnog usavršavanja odgajatelja
- sudjelovanje u planiranju odgojno-obrazovnih strategija u predškolskom odgoju
- izrada projekata vezanih uz odgoj i obrazovanje djece predškolske dobi te predlaganje istih nadležnom državnom tijelu
- promicanje kvalitete predškolskih ustanova
- donošenje profesionalnog i etičkog kodeksa za odgajatelje

Putem profesionalnih udruženja odgajateljima se pruža mogućnost za suradnju s drugim stručnjacima na području ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja. Na taj način odgajatelji imaju priliku za evaluaciju svoje prakse te za profesionalni rast i razvoj.

Profesionalnim udruživanjem odgajatelji jačaju svoju struku, te imaju mogućnost preuzimanja kontrole nad profesionalnim znanjima, praksom i standardima. Putem profesionalnih udruga odgajatelji utječu na promjene u svojoj profesiji te ističu važnost profesije. Profesionalna udruženja odgajatelja promiču profesiju i ulogu odgajatelja u procesu odgoja i obrazovanja.

5.1. Profesionalne udruge odgajatelja u svijetu

Istraživanjem podataka na internet stranicama može se uočiti kako postoji manji broj podataka o djelovanju udruga odgajatelja u Republici Hrvatskoj. Udruge su osnovane u nekoliko hrvatskih gradova, te ne djeluju na području cijele države. Udruge odgajatelja u drugim zemljama su više razvijene, djeluju na više područja te surađuju s drugim udrugama iz svijeta. U daljnjem tekstu predstavljen je rad udruga odgajatelja iz drugih zemalja.

NAEYC (SAD)

The National Association for the Education of Young Children (NAEYC) je profesionalna organizacija koja kroz svoj rad promiče visoko kvalitetno rano učenje i obrazovanje za svu djecu, od rođenja do osme godine života. Udruga podržava svih koji se brinu za djecu, obrazuju ih i rade u ime djece predškolske dobi. Zajedno rade na ostvarenju vizije da sva djeca napreduju i uče u društvu koje će ih poticati na ostvarenje njihovog punog potencijala. Udruga se sastoji od 60 000 članova i 52 podružnice. Zajedno sa svim članovima i partnerima iz podružnica diljem zemlje predstavljaju glas zajednice ranog djetinjstva i osiguravaju da svaka profesija ranog djetinjstva predstavlja primjer izvrsnosti. Temeljne vrijednosti NAEYC-a definirane su etičkim kodeksom ponašanja. U svojem radu udruga promiče temeljne vrijednosti:

- Cijene djetinjstvo kao jedinstvenu i vrijednu fazu ljudskog ciklusa
- Svoj rad temelje na znanju o tome kako se djeca razvijaju i uče
- Cijene i podržavaju vezu između djeteta i obitelji
- Prepoznaju da se djeca najbolje razumiju i podržavaju u kontekstu obitelji, kulture, zajednice i društva
- Poštuju dostojanstvo, vrijednost i posebnost svakog pojedinca
- Poštuju različitost kod djece, obitelji i kolega
- Prepoznaju da djeca i odrasli postižu svoj puni potencijal u kontekstu odnosa koji se temelje na povjerenju i poštovanju (NAEYC¹).

NAECTE(SAD) je organizacija koja prikuplja sredstva za odgajatelje i djecu u SAD-u. Njihova zadaća je:

- Promicanje NAECTE ciljeva
- Promoviranje i podrška projekata povezanih s obrazovanjem odgajatelja
- Davanje stipendija za studente Ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja

NAECTE se uključuje u rad udruga i drugih organizacija s istim ciljem. Svrha organizacije je:

- promoviranje profesionalnog rasta svoj članova
- raspravljanje o temama na području ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja
- poticanje napretka u obrazovanju odgajatelja

¹ <https://www.naeyc.org/>

- pružanje komunikacijske mreže između odgajatelja
- izmjena informacija i ideja za istraživanje i napredak prakse
- suradnja s drugim organizacijama koje rade u svrhu napretka ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja (NAECTE²).

EarlyChildhood Australia (ECA)

ECA je organizacija koja zastupa prava i interese djece rane i predškolske dobi i njihovih obitelji. To uključuje rani i predškolski odgoj i obrazovanje, izvanškolske aktivnosti, centre za djecu i obitelj, programe podrške, podrške pri inkluziji djeteta, socijalnu i emocionalnu podršku, obrazovanje roditelja. Posebno priznaju prava djece Aboridžina i Torres Strait Islanda, kao i njihovih obitelji. U svojem radu poštuju prava i želje obitelji, aktivno uključuju sve članove, brinu za dječja prava, te se koriste znanjima o dječjem razvoju i učenju. Vrijednosti udruge su:

- Jednakost
- Integritet
- Vodstvo
- Poštovanje

Organizacija ECA surađuju s drugim organizacijama poput ECNZ-a, s kojima dijeli zajedničke ciljeve i aktivnosti za kvalitetno obrazovanje djece i odgajatelja. Obje organizacije pomažu svojim članovima i široj zajednici odgajatelja i učitelja. ECNZ uz to nudi i obrazovanje za odgajatelje (ECA³).

CAYC

The Canadian Association for Young Children (CAYC) je dobrotvorna organizacija. Posvećene je razmjeni znanja iz područja pedagogije, njege i obrazovanja djece od

² <https://naecte.org/>

³ <https://www.earlychildhoodaustralia.org.au/>

rođenja do devete godine života. Od početka organizacija je nudila nacionalnu i internacionalnu platformu za rasprave o temama iz ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja, prakse kao i novim važnim istraživanjima. Članovi organizacije su roditelji, učitelji, njegovatelji, odgajatelji, studenti i svi oni koji žele dijeliti svoje ideje i sudjelovati u aktivnostima povezanih s obrazovanjem i dobrobiti djece rane i predškolske dobi. Zadaća i ciljevi CAYC-a su:

- Stvaranje i distribucija časopisa o temama kao što su obrazovanje i skrb djece rane dobi
- Održavanje nacionalnih i regionalnih konferencija i događaja na kojima istraživači, učitelji, odgajatelji i srodni stručnjaci dijele informacije o istraživanju, praksi i napretku u ranom i predškolskom obrazovanju

CAYC objavljuje na internetskim stranicama i časopis „Journal of Childhood Studies“ u kojem su prikazani članci i objave stručnjaka iz područja ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja, kao i nove metode učenja, osvrti na važne knjige i literaturu i ostalo (CAYC⁴).

5.2. Profesionalne udruge odgajatelja u Republici Hrvatskoj

Profesionalne udruge odgajatelja u Republici Hrvatskoj nastale su zbog potrebe odgajatelja za daljnjim obrazovanjem i stručnim usavršavanjem (Rogulj, 2009). Odgajateljima se nije nudila mogućnost diplomskog obrazovanja do 2009. godine. Udruživanjem su odgajatelji dobili priliku da utječu na reforme obrazovanja, te da predlože izmjene koje će biti u skladu s njihovim i potrebama prakse (Višnjić Jevtić, 2012). Na području ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja često dolazi do novih spoznaja i teorija koje utječu na promjene u praksi. Kako bi se odgajatelji mogli nositi

⁴ <https://www.cayc.ca/>

s promjenama i zahtjevima društva, te kako bi mogli organizirati kvalitetan odgojno-obrazovni rad potrebno im je cjeloživotno obrazovanje. Profesionalne udruge nude odgajatelju mogućnost profesionalnog rasta i razvoja putem organiziranja različitih seminara, radionica, konferencija, prezentacija i slično. Također jedna od važnih uloga udruge je zaštita prava odgajatelja, kao i promicanje struke. U Republici Hrvatskoj još uvijek ne postoji univerzalni etički kodeks za sve odgajatelje, te udruge nude pomoć i savjete pri rješavanju svakodnevnih etičkih dilema na koje odgajatelji nailaze u svojem radu. U zadnjih godinu dana dogodile su se važne promjene na području ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja u Hrvatskoj. Predložene su i usvojene nove izmjene Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju, putem kojih se nudi mogućnost rada učiteljima u vrtićima. Također često se govori o problemima upisa djece u vrtić, neadekvatnim uvjetima rada u ustanovama, te nedostatku odgajatelja. Istraživanjem internetskih stranica udruge u Republici Hrvatskoj, uočeno je kako se udruge više bave novim, aktualnim temama koje se tiču odgoja i obrazovanja djece rane i predškolske dobi, te organizacijom rada predškolskih ustanova. Jedan od glavnih ciljeva koji udruge odgajatelja ističu je *„zastupanje interesa djece rani i predškolske dobi, odgajatelja, stručnih suradnika, roditelja i svih zaposlenih u sustavu ranog i predškolskog obrazovanja u Hrvatskoj, kao i pružanje jednako sigurnog, dostupnog i kvalitetnog vrtića svoj djeci“* (udruge SIDRO⁵). Prilikom pretraživanja internetskih stranica, utvrđeno je da u Republici Hrvatskoj trenutno postoji 6 udruge odgajatelja. Detaljnijom analizom stranica zabilježen je aktivan rad 3 udruge: SIDRO, Krijesnice te Udruge odgajatelja dječjih vrtića. Prilikom pretraživanja novinskih članaka na Internet portalima uočeno je da se pojavljuju i druge udruge odgajatelja (Maraške, Terina) u objavama povezanim s radom udruge SIDRO. Za potrebe istraživanja prikazanog u radu, analizirane su Internet stranice udruge SIDRO.

⁵ <http://udruga-sidro.hr/index.php>

6. METODOLOGIJA ISTRAŽIVANJA

6.1.Cilj istraživanja i istraživačka pitanja

Cilj istraživanja je istražiti djelovanje udruga odgajatelja u Republici Hrvatskoj kao jedan od kriterija odgajateljske (polu)profesije, te medijsku prezentaciju odgajateljskih udruga.

Istraživačka pitanja su:

1. Putem kojih portala i internetskih stranica se prezentiraju udruge odgajatelja?
2. Na koji način i u kojim medijima se prezentira djelovanje odgajateljskih udruga?

6.2.Metoda istraživanja

Metoda istraživanja koja se koristila prilikom pisanja ovog rada je analiza sadržaja. Korištenjem analize sadržaja nastoji se dati objektivan opis sadržaja, te se opisuju veze i odnosi između pojava u podacima. Metoda analize sadržaja, kvalitativna i kvantitativna, može biti primijenjena na različite vrste i sredstva društvene komunikacije – novine, televizijske i radio emisije, internetske sadržaje. Glavne značajke kvantitativne metode sadržaja su sustavnost, objektivnost i mogućnost uopćavanja.

Ova metoda istraživanja utvrđuje kakva se poruka nalazi u tekstu ili prilogu, te kakav utjecaj ta poruka ima na primatelja (Vilović, 2004). Postoje tri pristupa analize kvalitativnog materijala:

1. S gledišta sadržaja- istraživač je zainteresiran za sadržaj poruke
2. S gledišta tvorca materijala- istraživača zanima sadržaj samo ako može saznati nešto o onome tko je stvorio sadržaj
3. S gledišta publike- preko sadržaja poruke istraživač nastoji doznati o obilježjima publike kojoj je poruka upućena

6.3.Jedinica analize i selekcija članaka

Jedinica analize sadržaja u ovom istraživanju je tekst objavljen na internetskim stranicama (društvene mreže, novinski portali, službene Internet stranice). Tijekom ovog istraživanja analizirale su se društvene mreže u periodu od 1.3.2022. do 1.6.2022. godine. Novinski članci i službene Internet stranice pregledale su se upisivanjem ključne riječi, te se analiziralo prvih šest stranica tražilice Google Chrome. Kriterij za odabir članaka na novinskim portalima bio je pojavljivanje ključne riječi u tekstu ili naslovu članka (udruga odgajatelja, udruga SIDRO). Za potrebe ovog istraživanja analizirale su se Facebook stranice udruge, YouTube kanal, službene stranice udruge, portali Dnevnik.hr, RTL.hr, Totalinfo.hr, Tportal, Jutarnji list, Novi list, Večernji list).

6.4.Analitička matrica

Analitičkom matricom, koja sadrži 6 klasifikacijskih kategorija, nastojalo se odrediti kriterije za analizu sadržaja internetskih članaka i objava (Elezović 2012). Za potrebe analize drugog istraživačkog pitanja nastojalo se odgovoriti na ova pitanja: 1. Koja je tema objave? 2. Kakav je ton objave? (pozitivan ili negativan) 3. Tko je autor članka? 4. Spominje li se nekog stručnjaka u članku? 5. Na kojem Internet izvoru se objava pojavljuje? 6. U kojem kontekstu se udruga spominje? Navedene kategorije korištene su tijekom istraživanja i analize objava na društvenim stranicama, internetskih članaka, te videozapisa.

7. REZULTATI I RASPRAVA

Putem tražilice Google Chrome 1. lipnja 2022. pretražene su ključne riječi „udruga odgajatelja“ te je prikazano oko 198 000 rezultata⁶. 3. lipnja 2022. putem Google Chrome tražilice pretražene su ključne riječi „udruga odgojitelja“ te je prikazano oko 215 000 rezultata. U tablicama 1. i 2. prikazani su rezultati pretraživanja pojmovi „udruga odgajatelja i udruga odgojitelja“ na prvih šest stranica pretraživača Google Chrome. Na pretraženim stranicama pojavljuju se isti rezultati za oba pojma. Analizom stranica može se zaključiti da su u Hrvatskoj trenutno aktivne tri udruge odgajatelja, udruga odgajatelja „Maraške“ iz Zadra, „Udruga SIDRO- odgojitelji u zaštiti prava djeteta u dječjem vrtiću“ iz Rijeke, te udruga odgajatelja „Krijesnice“ iz Čakovca. Udruga odgajatelja „Maraške“ nema svoju službenu internet stranicu, niti se oglašava putem društvenih mreža. Najviše se spominje na stranicama lokalnih portala i novina. Udruga odgajatelja „Krijesnice“ također nema svoju službenu internet stranicu, ali ima profil na Facebook stranici. Na različitim stranicama poput „Poslovna.hr“ objavljeni su podaci o udruzi. Udruga se spominje na nekoliko portala. „Udruga SIDRO- odgojitelji u zaštiti prava djeteta u dječjem vrtiću“ se najviše spominje na tražilici. Udruga ima svoju službenu internet stranicu, Facebook stranicu i Twitter stranicu. Udruga se često spominje na portalima i u novinama- Jutarnji list, 24 sata, Novi List, VijestiHRT.hr, također dostupno je nekoliko videozapisa na YouTube stranici u kojima predstavnici udruge daju intervju. Iz prikazanog može se zaključiti kako je Udruga SIDRO trenutno najviše aktivna od svih udruge odgajatelja u Hrvatskoj.

⁶https://www.google.com/search?q=udruga+odgajatelja&sxsrf=ALiCzsbT8STAeikMb6UXZX9qEVH017fXkw%3A1654107654374&ei=Bq6XYtG4FvL_7_UP1NCOWAo&ved=0ahUKEwjR06KZ74z4AhXy_7sIHVSoA6gQ4dUDCA4&uact=5&oq=udruga+odgajatelja&gs_lcp=Cgdnd3Mtd2l6EAMyBAgjECcyCAgAEB4QBxAKMgUIABCABDIECAAQCjIFCAAQgAQyBAgAEB46BwgAEEcQsAM6BggAEB4QB0oECEEYAEoECEYYAFDpBljmDWC4FmgBcAF4AIAB6AaIAYIIkgEHMC4xLjYtMZgBAKABAcgBCMABAQ&scient=gws-wiz

Pretraživanjem pojmova „udruga odgajatelja“ često se spominju članci o Udruzi roditelja odgojitelja, koja nije povezana sa odgajateljskim pozivom.

7.1. Putem kojih portala i internetskih stranica se prezentiraju udruge odgajatelja?

U Republici Hrvatskoj zabilježen je rad 6 udruga odgajatelja:

1. Udruga SIDRO- odgojitelji u zaštiti prava djeteta u dječjem vrtiću iz Rijeke
2. Udruga odgajatelja dječjih vrtića iz Zagreba
3. Udruga odgajatelja „Krijesnice“ iz Čakovca
4. Udruga odgajatelja „Verižice“ iz Dubrovnika
5. Udruga odgajatelja „Maraške“ iz Zadra
6. Udruga odgojitelja „Terina“ iz Vukovara.

Udruga „Terina“ iz Vukovara ima svoju Facebook stranicu, zadnja aktivnost zabilježena je 19. svibnja 2022. godine, stoga se može zaključiti kako je udruga još uvijek aktivna u svojem radu. Na Facebook stranici prikazane su korisne radionice za stručno usavršavanje odgajatelja, novinski članci vezani uze temu predškolskog odgoja te podijeljene su objave sa Facebook stranice udruge SIDRO u kojima se poziva odgajatelje na prosvjed protiv izmjena Zakona.

Udruga odgajatelja „Maraške“ iz Zadra nema svoju službenu stranicu, prikazani su službeni podatci o udruzi poput OIB-a i adrese, na stranicama companywall-a. Udruga se spominje na nekim lokalnim portalima, te na službenoj stranici gradske knjižnice Zadar, ali nije zabilježena veća aktivnost udruge.

Udruga „Verižice“ iz Dubrovnika ima svoju Facebook stranicu, ali nema prikazanih objava.

Udruga odgajatelja „Krijesnice“ iz Čakovca ima svoju Facebook stranicu, zadnja objava je prikazana 4.srpnja 2022. stoga se može zaključiti kako je udruga još uvijek aktivna. Na Facebook stranici prikazani su članci povezani s temom ranog i predškolskog odgoja i nude se također različite radionice za odgajatelje. Udruga se spominje na nekim novinskim portalima.

Udruga odgajatelj dječjih vrtića iz Zagreba također ima svoju Facebook stranicu na kojoj se prikazuju različite radionice za odgajatelje, djecu i roditelje i istraživačke ankete. Zadnja objava je iz 2.srpnja 2022. godine.

Udruga SIDRO iz Rijeke ima svoju službenu Internet stranicu, Facebook stranicu, Instagram stranicu, Twitter stranicu, YouTube kanal i često se spominje u člancima. Trenutno je najviše aktivna od svih udruga u Republici Hrvatskoj, te će se zbog toga njezine stranice koristiti za potrebe pisanja ovog rada.

7.2.Djelovanje i prezentacija udruge

7.2.1. Prikaz službene Internet stranice udruge⁷SIDRO- Odgojitelji u zaštiti prava djeteta u dječjem vrtiću

Stranica je pretražena 3. lipnja 2022. putem tražilice Google Chrome. Na službenoj stranici udruge prikazana je naslovnica, djelovanje udruge, važni dokumenti, članstvo te kontakt udruge. Na naslovnoj stranici je prikazan puni naziv udruge- „ Udruga SIDRO odgojitelji u zaštiti prava djeteta u dječjem vrtiću“ i stoji obavijest „ stranice Udruge SIDRO su u izradi i uskoro će biti potpuno spremne za prezentaciju“. U kategoriji „o udruzi“ opisuje se djelovanje udruge i ciljevi koje žele postići svojim djelovanjem. Jedna od uloga i ciljeva udruge je predstavljanje interesa profesionalaca,

⁷<http://udruga-sidro.hr>

promicanje napretka profesije i održavanje društvenog statusa (Musa, 2012). Kao svoj cilj udruga SIDRO navodi „zastupanje interesa djece rane i predškolske dobi, odgojitelja, stručnih suradnika, roditelja i svih zaposlenih u sustavu ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja u Hrvatskoj“. Objašnjen je i naziv udruge:

„S – Sigurnost I – Integritet D – Djeca R – Rast i razvoj O – Odgoj i obrazovanje

SIDRO kao simbol sigurnosti, predstavlja podršku odgojiteljima zaposlenima u odgojno - obrazovnim ustanovama. “Kao važan dokument istaknut je statut Udruge SIDRO. U kategoriji članstvo stoji slika uplatnice sa svim podacima i cijena godišnjeg članstva u udruzi. Udruga može koristiti članarinu samo za unapređenje svojih ciljeva (Musa, 2012). U kontaktima dostupni su podatci udruge, njezina adresa, OIB, te e-mail adresa.

7.2.2. Prikaz Facebook stranice Udruge SIDRO

U periodu od 01.03.2022. do 01.06.2022. analizirana je Facebook stranica udruge SIDRO. Rezultati su prikazani u tablicama koje su podijeljene prema kategorijama: objave roditelja, objave odgajatelja, te objave udruge SIDRO. Objave pozitivnog tona prikazane su u kurzivu, a negativne objave običnim tekstom.

Tablica 3– Objave roditelja

U tablici 3 prikazuju se objave roditelja na Facebook stranici udruge SIDRO. U razdoblju od 1.3.2022. do 1.6.2022. godine objavljene su 32 objave od strane roditelja.

TEME	DATUM OBJAVE I JEDINICA ANALIZE
IZMJENE ZAKONA	6.3.Roditelj protiv izmjene Zakona 12.3.protiv izmjena Zakona – negativan komentar 21.3. Ukidanje DPS-a – negativan komentar
UVJETI RADA	1.3.Promjena odgajatelja u skupini-negativno iskustvo 7.3. Roditelji protiv većeg broja djece u skupinama 8.3. Nedostatak hrane u vrtiću – negativan komentar 25.3. Uvjeti u vrtiću- negativan komentar 27.3. Broj djece u skupinama- negativan komentar 9.4. Broj djece u skupini- negativan komentar 14.4. Cijena vrtića i sufinanciranje- negativan komentar 3.5. Upisi u vrtić- negativan komentar 4.5. Uvjeti u skupinama- negativan komentar 7.5. Smjenski rad vrtića- negativan komentar 8.5. <i>Smjenski rad vrtića- pozitivan komentar</i> 12.5. Oprema za pružanje medicinske pomoći- negativan komentar 20.5. Nedostatak kadra- negativan komentar 30.5. Upisi u vrtić, broj mjesta u vrtiću- negativan komentar
INKLUZIVNOST	31.3. Nedostatak asistenata za djecu s TUR- negativan komentar 14.4. Inkluzija djeteta s TUR, asistent- negativan komentar 25.5. <i>Dijete s TUR, inkluzivna skupina- pozitivan komentar</i>
PROSVJED I PETICIJE	15.3. <i>Pozitivan komentar o prosvjedima</i> 15.3. <i>Potpisivanje peticije- pozitivan komentar</i> 17.3. <i>Potpisivanje peticije- pozitivan komentar</i> 5.4. <i>Podrška odgajateljima – pozitivan komentar</i> 25.4. <i>Uključivanje u prosvjed i podrška odgajateljima</i> 26.4. <i>Roditelji ne žele nestručni kadar u vrtiću, podržavaju prosvjed</i> 27.4. <i>Roditelji podržavaju prosvjed odgajatelja</i>
OSTALO	3.3. <i>Pozitivno iskustvo u vrtiću</i> 13.3. <i>Zahvala odgajateljima- pozitivan komentar</i> 24.3. <i>Borba za prava djece- pozitivan komentar</i> 28.3. <i>Rad odgajatelja- pozitivan komentar</i> 30.3. <i>djelovanje udruge SIDRO- pozitivan komentar</i>

Podatci sa Facebook stranice udruge SIDRO analizirani su prema učestalosti pojave teme. Uočena su ponavljanja tema izmjene Zakona, uvjeti rada, inkluzivnost, prosvjedi i potpisivanje peticija. Sve što nije ulazilo u te kategorije i na portalu se pojavilo jednom, prikazano je u kategoriji ostalo. U periodu od tri mjeseca podijeljene su 32 objave od strane roditelja djece koja pohađaju vrtić, od toga 19 objava negativnog tona i 13 pozitivnog tona. Udruga objave, upite i zahtjeve dobiva putem poruka, te predstavnici udruge koji vode Facebook stranicu sami odlučuju koju objavu će podijeliti. U tom periodu su prikazane objave vezane uz aktualne teme iz područja ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja, zbog toga se često spominje tema izmjene Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju, prosvjedi odgajatelja, te potpisivanje peticija. U objavama roditelja prikazani su pozitivni komentari djelovanja udruge u svrhu promicanja kvalitete predškolskih ustanova, što je jedan od ciljeva udruge odgajatelja (Višnjić Jevtić, 2012). Roditelji se zahvaljuju udruzi što je uočila i riješila probleme organizacije i uvjeta rada određene odgojno-obrazovne ustanove. Također upućeni su i pozitivni komentari udruzi zbog organiziranja prosvjeda odgajatelja putem kojih se bore za svoja i prava djece u vrtićima. Jedna od čestih tema koja se spominje u objavama je broj djece u odgojno-obrazovnim skupinama kao i upis djece u vrtić. Državnim pedagoškim standardom propisan je točan broj djece koja mogu boraviti u skupini, ovisno o dobi djeteta i o veličini sobe u kojoj skupina boravi. Ipak u zadnjih nekoliko godina sve češće se javlja problem napučenosti skupina u kojima se bilježi broj djece čak i do 50% više nego što je dozvoljeno Državnim pedagoškim standardom. Pa tako jedna od objava na Facebook stranici udruge SIDRO opisuje situaciju u kojoj odgajatelj sam boravi u skupini s 27 djece jasličke dobi, dok je DPS-om propisano da u mješovitoj jasličkoj skupini može boraviti najviše 12 djece. U Republici Hrvatskoj već duže vrijeme se javlja problem oko broja neupisane djece u vrtiće i nedostatka vrtića. Zbog toga se pokušava što veći broj djece smjestiti u već prevelike skupine. Ministarstvo znanosti i obrazovanja novim izmjenama Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju ne bavi se rješavanjem problema nedostatka

odgojno-obrazovnih ustanova i nedostatka kadra, već žele povećati broj djece u skupinama za 20% kako bi sva djeca imala mogućnost uključivanja u sustav ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja. Za rješenje problema nedostatka odgajatelja nude mogućnost rada učiteljima u vrtićima. Upravo radi ovakvih izmjena Zakona koje se ne dotiču stvarnih problema u predškolskom sustavu odgajatelji, udruge odgajatelja i sindikati pokreću peticije i prosvjede za prava sve djece u vrtićima i prava odgajatelja.

Tablica 4 i 5 - Objave odgajatelja

U tablici 3 prikazane su objave odgajatelja na Facebook stranici udruge SIDRO u periodu od 1.3.2022. do 1.6.2022. objavljeno je sveukupno 118 objava, od kojih 78 negativnog tona, te 40 objava pozitivnog tona.

TEME	DATUM OBJAVE I JEDINICA ANALIZE
IZMJENE ZAKONA	4.3.Rad učitelja u vrtićima- negativan komentar 4.3.Negativan komentar o izmjeni Zakona 5.3.Negativan komentar o radu učitelja u vrtićima 11.3.Pozitivan komentar o zajedničkom djelovanju protiv izmjena Zakona 12.3.Pozitivan komentar o zajedničkom djelovanju protiv izmjena Zakona 14.3. Negativan komentar o ukidanju DPS-a 26.3. Negativan komentar učiteljice o radu u vrtiću 7.5. Djelovanje MZO- negativan komentar 28.3. Rad Ministarstva- negativan komentar
UVJETI RADA	18.3. Broj djece u skupinama- negativan komentar 19.3. Uvjeti u vrtićima- negativan komentar 26.3. Uvjeti rada i broj djece u skupini- negativan komentar 27.3. Rad odgajatelja – pozitivan i negativan komentar

	<p>29.3. <i>Pozitivan komentar o radu u vrtiću</i> 29.3. Uvjeti rada u vrtiću- negativan komentar 30.3. <i>Rad u vrtiću- pozitivan komentar</i> 30.3. Broj djece u skupinama- negativan komentar 2.4. <i>Pozitivan komentar o radu u vrtiću</i> 3.4. Suradnja s roditeljima- negativan komentar 3.4. Broj djece u jaslicama (27) – negativan komentar 4.4. Uvjeti rada u vrtiću- negativan komentar 4.4. Uvjeti i organizacija rada u vrtiću- negativan komentar 6.4. <i>Pozitivna iskustva rada u vrtiću</i> 7.4. <i>Organizacija i uvjeti rada u vrtiću- pozitivan komentar</i> 9.4. Suradnja i odnosi s kolegama- negativan komentar 10.4. Nestručni kadar u vrtićima- negativan komentar ravnateljice 10.4. Uvjeti rada i broj djece u vrtiću- negativan komentar 12.4. Evidencija sati odgajatelja- negativan komentar 13.4. Organizacija rada i suradnja s kolegama- negativan komentar 16.4. Učitelji na zamjeni u vrtićima- negativan komentar 18.4. Uvjeti za rad u vrtiću- negativan komentar 19.4. Pedagoška dokumentacija- negativan komentar 19.4. Bonusi i nagrade za blagdane- negativan komentar 20.4. Uvjeti i organizacija rada u vrtiću- negativan komentar 20.4. Neadekvatni uvjeti za boravak djece u vrtiću- negativan komentar 21.4. <i>Otvaranje novih skupina i vrtića- pozitivan komentar</i> 22.4. Uvjeti za boravak djece u skupini- negativan komentar</p>
<p style="text-align: center;">DJELOVANJE UDRUGE I PROSVJEDI</p>	<p>14.3. <i>Zahvala Sidru- pozitivan komentar</i> 14.3 <i>Pozitivan komentar o prosvjedima</i> 16.3. <i>Odgajateljica poziva roditelje na potpisivanje peticije- pozitivan komentar</i> 17.3. <i>Pozitivan komentar o prosvjedima</i> 20.3. <i>Djelovanje udruge SIDRO- pozitivan komentar</i> 20.3. <i>Djelovanje udruge SIDRO- pozitivan komentar</i></p>

	<p>24.3. <i>Pozitivan komentar o djelovanju udruge SIDRO</i></p> <p>25.3. <i>Pozitivan komentar o djelovanju sindikata i udruga</i></p> <p>4.mjesec <i>Odgajatelji volonteri udruge SIDRO- pozitivni komentari</i></p> <p>16.4. <i>Djelovanje udruge SIDRO- pozitivan komentar</i></p> <p>25.4. <i>Uključivanje u prosvjed- pozitivan komentar</i></p> <p>27.4. <i>Prosvjed „Zakon za jednakost“ – pozitivan komentar</i></p>
PRIPRAVNIŠTVO	<p>6.3. <i>Obrazovanje odgajatelja- pozitivan komentar</i></p> <p>12.4. <i>Pripravnički staž- negativan komentar</i></p>
OSTALO	<p>2.3. <i>Protokoli tijekom elementarnih nepogoda i rata- negativan komentar</i></p> <p>2.3. <i>Poruke podrške za Ukrajinu</i></p> <p>16.3. <i>Utjecaj okoline na dijete- negativan komentar</i></p> <p>18.3. <i>Dijete iz Ukrajine upisano u vrtić- negativan komentar</i></p> <p>20.3. <i>Likovno izražavanje djece- negativan komentar</i></p> <p>25.3. <i>Dolazak djece iz Ukrajine- negativan komentar</i></p> <p>28.3. <i>Zašto odgajatelji vole svoj posao- pozitivan komentar</i></p> <p>4.mjesec <i>Rubrika „Zašto volim svoj posao?“ – pozitivni komentari</i></p> <p>2.4. <i>Negativan komentar profesorice o radu učitelja u vrtićima</i></p> <p>7.4. <i>Obrti za čuvanje- negativan komentar</i></p> <p>16.4. <i>Potrebne su edukacije za asistente djece s TUR- pozitivan komentar</i></p> <p>21.4. <i>Upisano dijete iz Ukrajine- pozitivan komentar</i></p> <p>23.4. <i>Upisana djeca iz Ukrajine- negativan komentar</i></p>

TEME	DATUM OBAJVE I JEDINICA ANALIZE
IZMJENE ZAKONA	<p>14.5. Pokretanje štrajka zbog promjena Zakona- pozitivan komentar</p> <p>14.5. Promjene Zakona, nestručni kadar- negativan komentar</p> <p>15.5. Promjene zakona- negativan komentar</p> <p>16.5. Zajedno za Zakon ZA jednakost- pozitivan komentar</p> <p>29.5. Stručni tim, izmjene Zakona- negativan komentar</p> <p>17.5. Promjene Zakona- negativan komentar</p> <p>23.5. Izmjene Zakona- negativan komentar</p> <p>24.5. Uvjeti za rad, izmjene Zakona- negativan komentar</p>
UVJETI RADA	<p>3.5. Plaće odgajatelja- negativan komentar</p> <p>4.5. Rad u vrtiću- pozitivan komentar</p> <p>5.5. Evidencijska lista za odgajatelje- negativan komentar</p> <p>5.5. Plaće odgajatelja- negativan komentar</p> <p>6.5. Ravnateljica piše o uvjetima za rad- negativan komentar</p> <p>8.5. Uvjeti za rad u vrtićima, broj djece u skupinama, broj odgajatelja- negativan komentar</p> <p>9.5. Pomoć od strane zdravstvenog voditelja, tečaj prve pomoći za odgajatelje- negativan komentar</p> <p>10.5. Rad u vrtiću- pozitivan komentar</p> <p>12.5. Suradnja mlađih i starijih odgajatelja- pozitivan komentar</p> <p>14.5. Broj djece u skupini, uvjeti za rad- negativan komentar</p> <p>15.5. Uvjeti rada u vrtiću- negativan komentar (dva komentara)</p> <p>16.5. Vrtići postaju čuvališta- negativan komentar</p> <p>17.5. Pozitivne strane rada u vrtiću- zajedno za Zakon ZA jednakost</p> <p>18.5. Uvjeti za rad, broj djece u skupinama- negativan komentar</p> <p>20.5. Nepovoljni uvjeti za rad u vrtiću</p> <p>21.5. Broj djece u privatnom vrtiću- negativan komentar</p> <p>21.5. Odgajateljica zbog loših uvjeta i izmjene Zakona razmišlja o napuštanju struke</p>

	<p>22.5. Uvjeti za rad, izmjene Zakona, plaća odgajatelja- negativan komentar</p> <p>22.5. Broj djece u odnosu na veličinu prostora- negativan komentar</p> <p>22.5. Upisi nove djece u vrtić, broj djece po skupinama- negativan komentar</p> <p>23.5. Rad u večernjim satima- negativan komentar</p> <p>24.5. Uvjeti za rad u privatnom vrtiću- negativan komentar</p> <p>24.5. Uvjeti za rad, zdravlje odgajatelja- negativan komentar</p> <p>26.5. Upravljanje vrtićima, djelovanje ravnatelja- negativan komentar</p> <p>28.5. <i>Iskustva na kraju pedagoške godine- pozitivan komentar</i></p> <p>31.5. Rad u večernjim satima- negativan komentar</p>
<p>DJELOVANJE UDRUGE I PROSVJEDI</p>	<p><i>1.5. prosvjed u Zagrebu- pozitivan komentar</i></p> <p><i>2.5. Djelovanje udruge SIDRO- pozitivan komentar</i></p> <p><i>3.5. Prosvjed u Zagrebu- pozitivan komentar</i></p> <p><i>13.5. Udruga SIDRO pomaže vrtićima- pozitivan komentar</i></p> <p><i>17.5. Zajedničko djelovanje odgajatelja i udruge SIDRO- pozitivan komentar</i></p> <p><i>31.5. Djelovanje udruge SIDRO, pomoć odgajateljima- pozitivan komentar</i></p>
<p>PRIPRAVNIŠTVO</p>	<p>4.5. Ugovori za odgajatelje pripravnike- negativan komentar</p> <p>8.5. Plaćanje stručnog ispita pripravnicima- negativan komentar</p> <p>25.5. Posao na neodređeno, natječaji- negativan komentar</p> <p>29.5. Prijave za pripravništvo- negativan komentar</p>
<p>OSTALO</p>	<p>10.5. Dijete s dijabetesom u skupini- negativan komentar</p> <p><i>11.5. Likovni radovi djece- pozitivan komentar</i></p> <p>12.5. Pružanje medicinske pomoći, dijete s febrilnim konvulzijama- negativan komentar</p> <p>23.5. Financiranje vrtića- negativan komentar</p> <p>25.5. Uvjeti za upis u vrtić- negativan komentar</p> <p>27.5. Tužba protiv poslodavca</p> <p>27.5. Djelovanje prosvjetne inspekcije i inspekcije rada- negativan komentar</p> <p>27.5. Natječaji za posao na neodređeno- negativan komentar</p> <p>31.5. Natječaj za posao na neodređeno</p>

Objave na Facebook stranici su analizirane prema učestalosti pojave tema, uočena su ponavljanja tema izmjene Zakona, uvjeti rada u vrtićima, djelovanje udruge i prosvjedi odgajatelja, pripravnički staž. Teme koje se pojavljuju jednom ili ne pripadaju kategoriji su prikazane pod temom ostalo. Autori objava su većinom odgajatelji, nekoliko prikazanih objava je napisano od strane ravnatelja vrtića. Cilj poruka je prikazati uvjete rada i boravka u vrtićima. U objavama su prikazani osobni primjeri odgajatelja, objave su većinom anonimne. Teme koje se najčešće spominju u objavama su prosvjedi koji su se odvijali u hrvatskim gradovima, te djelovanje udruge SIDRO, većinom se radi o pozitivnim komentarima. Među negativnim objavama nalaze se one o uvjetima rada u vrtićima, materijalnim sredstvima za rad, prevelikom broju djece na manji broj odgajatelja, nedostatak stručnog kadra i nestručne zamjene, te rad učitelja u vrtićima bez završenog obrazovanja i stručnog ispita. Jedna od glavnih i najčešćih tema koja se spominje u objavama je izmjena Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju. Odgajatelji se slažu s izmjenama, te podupiru rad udruge i sindikata koji žele unijeti nove i bolje zakone i promjene na područje predškolskog odgoja. Važna tema koja se spominje je i nedostatak asistenata za djecu s TUR. Odgajatelji u objavama komentiraju djelovanje udruge SIDRO čiji je cilj predlaganje mjera za poboljšanje profesionalnog statusa i uvjeta rada odgajatelja, sudjelovanje u planiranju odgojno-obrazovnih strategija u predškolskom odgoju, te promicanje kvalitete predškolskih ustanova (Višnjić Jevtić, 2012). Odgajatelji komentiraju prijedloge izmjena Zakona, dopise i otvorena pisma koje udruge šalje ministarstvu i Vladi Republike Hrvatske u svrhu promicanja kvalitete odgojno-obrazovnih ustanova. U tablici su prikazane objave vezane uz prosvjede u 60 gradova, koje je organizirala udruge SIDRO zajedno s drugim udrugama odgajatelja i sindikatima, te na taj način razvijala i održavala suradnju s drugim profesionalnim udruženjima (Skoko, 2012). Udruge je u svakom gradu tražila koordinatora koji će pomoći okupiti odgajatelje za prosvjed. Prosvjedi su održani zbog izmjena Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju, te ukidanja stavki iz Državnog pedagoškog standarda. U periodu kada je

analizirana Facebook stranica udruge to je bila aktualna tema, zbog toga su u tablici prikazane objave povezane s navedenim temama. Odgajatelji se putem objava zahvaljuju udruzi na pomoći u rješavanju problema vezanih uz organizaciju i uvjete rada predškolskih ustanova u kojima su zaposleni. Često se spominju zahtjevni uvjeti rada te etički problemi na koje odgajatelji nailaze u svome radu. Odgajatelji smatraju kako imaju jako važan i zahtjevan posao, ali da ih se ne cijeni dovoljno zbog onoga što rade. Ovakve podatke u svojem istraživanju⁸ prikazuje i autorica Vujičić i sur. (2014). Česta etička pitanja koja se postavljaju na stranicama udruge vezana su uz sigurnost djece u velikim skupinama, rad samo jednog odgajatelja u smjeni, te pružanje medicinske pomoći od strane odgajatelja. Članovi udruge često komentiraju objave, odgovaraju na pitanja odgajatelja te organiziraju rasprave na problemske teme. Rad i objave udruge prikazane su u tablici 5.

Tablica 6 i 7– Objave udruge SIDRO

U tablicama 5 i 6 prikazano je 98 objava udruge SIDRO u periodu od 01.03.2022. do 01.06.2022.

⁸“95 % ispitanika izjavilo je da je posao odgajatelja jako važan te da ima bitnu društvenu ulogu. Samo 8% ispitanika izjavilo je da se slaže s tvrdnjom da su odgajatelji cijenjeni u društvu te da imaju visok društveni status“ (Vujičić, Boneta, Ivković, 2014).

TEME	DATUM OBJAVE I JEDINICE ANALIZE
OBJAVE UDRUGE	<p>1.3.Uvođenje elektroničkog oblika pedagoške dokumentacije</p> <p>3.3.Propisivanje kazni za rad suprotan verificiranom programu</p> <p>4.3. Objavljen potpisani sporazum o suradnji i zajedničkom zalaganju strukovnih udruga</p> <p>5.3.Traže se koordinatori po gradovima- prosvjed</p> <p>6.3.Obavijest za prosvjed</p> <p>8.3.Zaposliti dva odgajatelja u svakoj smjeni</p> <p>10.4. Zapošljavanje asistenta djeci s TUR</p> <p>11.4. Učitelji zvanje odgajatelja mogu steći jedino na isti način kao odgajatelji</p> <p>17.3. Međunarodna konferencija „Integracija i inkluzija u predškolskoj dobi, iskušenja i izazovi (SIDRO je suorganizator)</p> <p>18.3. Dopis Vladi RH</p> <p>8.4. Koliko su odgajatelji osposobljeni za pružanje prve pomoći u vrtiću?- rasprava</p> <p>15.4. Prvi „rođendan“ udruge SIDRO</p> <p>22.4. Upit o ovlastima i obavezama provedbe medicinskih postupaka od strane nemedicinskog osoblja u dječjim vrtićima u RH</p> <p>24.4., 25.4. Obavijest o prosvjedu – organiziranje</p> <p>18.5. Otvoreno pismo ministru i MZO, Vladi RH i saborskim zastupnicima</p> <p>„Ovo nije zakon za jednakost- nećemo odustati, sramite se!“</p>
ČLANCI	<p>19.5. Totalinfo.hr - Članak- „Odgajatelji poručili: Ministre i vladajući, sramite se, ovo nije Zakon za jednakost!“</p> <p>29.4. Članak u Novom listu- „Strašno je to što rade s izmjenama zakona, samo štete djeci“</p> <p>26.4. Članak na Faktograf.hr</p> <p>„Skoro sve države EU bolje skrbe za vrtićku djecu nego Hrvatska“</p> <p>10.3.Članak o prosvjedima (duList i Tportal, Nacional.hr)</p> <p>30.5. Dalmacijadanas.hr – članak- „Loše vijesti za splitske roditelje: Preko 500 djece ostalo je bez mjesta u splitskim gradskim vrtićima, roditelji očajni“</p> <p>24.5. Jutarnji list- članak- „Divlji zapad na istoku Slavonije: Svojta uhićenog načelnika nezakonito radi u vrtiću koji im plaća studiranje“</p> <p>20.5. Edusinfo.hr „Otvoreno pismo sindikata i strukovnih udruga u povodu Zakona o predškolskom odgoju“</p>

ČLANCI

19.5. Glas Istre HR- „Otvoreno pismo sindikata i strukovnih udruga u povodu Zakona o predškolskom odgoju“

19.5. Jutarnji list- „Izmijenit ćemo odluku o upisu u srednje škole. Odgojitelji? Ne razumijem njihove povike“ Radovan Fuchs

19.5. Novi list članak- „Odgojitelji šalju zakon na provjeru ustavnosti“

6.5. Članak na radnickaprava.org „Nisu sustav samo odgojitelji iliti: nijedan djelatnik vrtića iz njega nije izašao zdrav“

30.4. RTL.hr „Nezadovoljni odgojitelji koji rade u vrtićima: Ne želimo biti tete čuvalice, u vrtiću se djeca odgajaju, ne samo čuvaju“

30.4. Članak na RTL.hr

„Na Markovu trgu prosvjed odgojitelja u vrtićima diljem Hrvatske“

9.3. U Jutarnjem listu izašao članak o prosvjedu

9.3. U Jutarnjem listu izašao članak o odgajateljskom pozivu

13.3. Članak u Večernjem Listu

5.4.Članak o izmjenama Zakona- Radnickaprava.org

8.4. Članak o nezgodi u vrtiću- Dnevnik.hr

8.4. Članak o izmjeni Zakona- srednja.hr

12.4. Članak u Novom Listu- Struka revoltirana izmjenama Zakona

14.4. Članak na Dnevnik.hr Nedostatak higijenskih potrepština u vrtićima i školama

24.4. Članak na Dnevnik. Hr

Nekada bogata općina smanjila je plaće radnicima vrtića, a povećala cijene za roditelje

27.4. Člana na Dnevnik.hr – prosvjed „Zakon za jednakost“

27.4. SiB.hr „Na trgu Ante Starčevića prosvjedovali odgojitelji u vrtićima: Kad ćete naći novce za djecu?“

27.4. Članak u Večernjem listu „Sindikati poručuju vladi: mi znamo, pitajte nas kako“

27.4. Članak u Dalmacija Danas „Odgojitelji se okupili u centru Splita, mirnim prosvjedom poslali su snažne poruke vladajućima: Diskriminirani smo, sada dolaze problemi“

29.4. Prosvjed u Puli - Istrain.hr

29.4. Prosvjed odgojitelja u Čakovcu- „Nezadovoljni zakonskim izmjenama“

TEME	DATUM OBJAVE I JEDINICE ANALIZE
VIDEOZAPISI	<p>5.3. Adrijana Višnjić-Jevtić „Vrtići u šumi“</p> <p>7.3. Performans u projektu „Zakon za jednakost“</p> <p>8.3. Prosvjed (5 videozapisa)</p> <p>10.3. Videozapis iz Sabora, izmjene Zakona (S. Radolović, M. Puljak)</p> <p>11.3. Konferencija za medije- najava daljnjih aktivnosti</p> <p>13.3. VTV Televizija Varaždin- protiv izmjena Zakona</p> <p>13.3. Intervju- Katarina Turković Gulin- izmjene Zakona</p> <p>15.3. Koordinatorica udruge SIDRO Jelena Draksler- intervju u emisiji „Teme dana“</p> <p>16.3. Videozapis o prosvjedima</p> <p>18.3. „Provjereno“ prilog o odgajateljima</p> <p>21.3. Prilog o RPOO na PrimeTime</p> <p>22.3. Videozapis sa zahtjevima udruge SIDRO</p> <p>23.3. Prilog u emisiji „Dobro jutro, Hrvatska“ – intervju s dopredsjednicom udruge SIDRO Nadinom Đuretić</p> <p>26.3. Intervju s predsjednicom udruge SIDRO- Radio Knin</p> <p>29.3. Državni pedagoški standard</p> <p>31.3. Videozapis- konačan prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju</p> <p>31.3. Predstavljanje konačnog prijedloga Zakona</p> <p>11.4. Nedostatak odgajatelja i vrtića u RH- RTL Danas</p> <p>15.4. Najava daljnjih aktivnosti udruge SIDRO- intervju s predsjednicom udruge</p> <p>19.4. Konferencija za medije Zagreb- Nedostatak odgajatelja i vrtića</p> <p>21.4. Anketa- Kako nestručni kadar utječe na kvalitetu odgojno-obrazovnog procesa u vrtiću?</p> <p>23.4., 26.4 „U mreži prvog“ intervju sa Stipom Mamićem- utjecaj ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja na dijete</p> <p>24.4. „U mreži prvog“ Izgradnja i opremanje predškolskih ustanova</p> <p>27.4. Videozapisi prosvjeda u Zagrebu</p> <p>28.4. Videozapis ministra Fuchsa- komentar na prosvjed - Tportal.hr</p> <p>28.4. Odgajatelji prosvjeduju u šest gradova</p> <p>29.4. Prosvjed odgojitelja</p>

	<p>30.4. Videozapis iz sabora- Marija Selak Raspudić, Romana Nikolić</p> <p>1.5. Videozapis iz sabora- Sanja Radolović</p> <p>1.5. Intervju- Ivana Kekin i Damir Bakić- problemi u RPOO</p> <p>2.5. Videozapis iz sabora- Sabina, Sanja Udović Glasovac – problemi u RPOO</p> <p>5.5. Učitelji u vrtićima- obrazloženje MZO</p> <p>7.5. TV Slavonije i Baranje- intervju s koordinatoricom Sidra- Jelenom Draksler</p> <p>9.5. Program predškole- Boška Ban Vlahek- videozapis iz sabora</p> <p>10.5. Videozapis iz sabora- zastupnica Vesna Vučemilović- izmjene Zakona- rad učitelja u vrtićima</p> <p>10.5. videozapis iz sabora- zapošljavanje asistenta ili trećeg odgovajatelja za djecu s TUR- zastupnica Martina Vlašić Iljkić</p> <p>11.5. videozapis iz sabora- izmjene Zakona</p>
<p style="text-align: center;">OSTALO</p>	<p>7.3. Roditelji pokrenuli peticiju protiv izmjena Zakona</p> <p>9.3. Stručnjaci iz područja RPOO ne podržavaju izmjene u Zakonu</p> <p>16.3. Stručni suradnici poslali otvoreno pismo Vladi RH i Saboru</p> <p>21.3. Svjetski dan osoba s Down sindromom</p> <p>29.3. Podrška Roditelja u akciji RODA</p> <p>1.4. Podrška Udruge Cukrići- Zadar</p> <p>2.4. Svjetski dan svjesnosti o autizmu</p> <p>6.4. 38. sjednica Odbora za obrazovanje, znanost i kulturu</p> <p>6.4. Studentski Zbor Učiteljskog fakulteta organizira tečaj hrvatskog jezika za mlade iz Ukrajine</p> <p>8.4. Ukidanje mjera i preporuka-HZJZ</p> <p>29.4. Tematska sjednica odbora za ravnopravnost spolova u Hrvatskom saboru- „Prihvati, potrebe i tretman ukrajinskih izbjeglica u Hrvatskoj“ – sudjelovala udruga SIDRO (Josipa Blažević)</p> <p>13.5. Izglasani Zakon o predškolskom odgoju i obrazovanju- nisu prihvaćeni zahtjevi od strane odgovajatelja, roditelja, udruga i sindikata</p> <p>21.5. Središnji državni ured za demografiju i mlade- „Svečano uručeni Ugovori o dodjeli financijskih sredstava gradovima za održavanje i razvoj predškolske djelatnosti u 2022. godini“</p> <p>28.5. Najava konferencije „Hrvatska može bolje: Ima načina, kada ima volje“- izlažu predstavnici udruge SIDRO</p> <p>30.3. Održan sastanak u Saboru</p>

U tablicama je prikazana analiza podataka sa Facebook stranice udruge SIDRO koje su podijelili predstavnici udruge. Tablica je analizirana prema učestalosti pojave tema. Uočena su ponavljanja objava udruge, članci, videozapisi. Teme koje ne pripadaju kategorijama prikazane su pod ostalo. U objavama udruge prikazani su zahtjevi za izmjene Zakona o predškolskom odgoju i ciljevi rada udruge. Oni kroz svoje djelovanje nastoje poboljšati profesionalni status i uvjete rada odgajatelja. Udruga se uključuje i u organiziranje različitih konferencija i predavanja koje služe odgajateljima za njihov stručni i profesionalni razvoj. Na stranicama udruge pokrenuto je i nekoliko rasprava vezanih uz etička pitanja i dileme na koje odgajatelji nailaze u svome radu. U kategoriji članci prikazane su objave s novinskih portala poput Večernjeg lista, Jutarnjeg lista i slično. Članke je podijelila udruga na svojoj stranici jer se bave važnim temama iz područja ranog i predškolskog odgoja, poput izmjena Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju, uvjetima rada, broju djece u skupinama, ukidanju Državnog pedagoškog standarda, nedostatku odgajatelja i radu učitelja u vrtićima. Kao što je objašnjeno i u prethodnim poglavljima, te teme su bile aktualne u periodu kada su se analizirali podatci za ovo istraživanje. Osim tema vezanih uz promjene u predškolskom sustavu, članci opisuju i rad udruge SIDRO i ostalih udruge odgajatelja i sindikata. Ti podatci su jako važni jer opisuju medijsku prezentaciju udruge, ali pokazuju i na koji način društvo i mediji vide odgajateljski poziv. U videozapisima su prikazani intervjui sa predstavnicima udruge SIDRO. U intervjuima se bave temama izmjena Zakona, ukidanja DPS-a, broju djece u skupinama, radu učitelja u vrtićima. Putem intervjua predstavnici udruge ističu probleme koji su prisutni u većini odgojno-obrazovnih ustanova u Hrvatskoj te nastoje ponuditi prijedloge za rješenje problema. Naglašavaju koliko je važan posao odgajatelja, te koliko je važno da svako dijete ima jednake uvjete za rast i razvoj. Kroz svoje djelovanje i izlaganje medijima udruga promiče napredak, održava društveni status te ističe važnost profesije (Višnjić Jevtić, 2012).

7.3. Na koji način i u kojim medijima se prezentira djelovanje odgajateljskih udruga?

Tablica 8- Članci objavljeni na Internet portalima

16. lipnja 2022. pretražene su ključne riječi „udruga SIDRO“ na tražilici Google Chrome⁹. Prikazano je oko 783 rezultata. U tablici su prikazani članci u kojima se spominje udruga SIDRO, pregledano je prvih 5 stranica tražilice.

⁹https://www.google.com/search?q=%22Udruga+Sidro+odgojitelji%22+u+za%C5%A1titi+prava+djeteta+u+dje%C4%8Djem+vrti%C4%87u&sxsrf=ALiCzsZbZSSiADaJfQm5aXSkN7YU_4ypSA:1655484413029&ei=a-sYsCXAc7h7_UPl6IyAI&start=30&sa=N&ved=2ahUKEwiAivqC-LT4AhXO8LsIHRU3Aik4FBDy0wN6BAgBED8&biw=1396&bih=656&dpr=1.38

NASLOV	SADRŽAJ ČLANKA	AUTOR ČLANKA	DATUM	PORTAL	STRUČNJAK KOJI SE SPOMINJE	KONTEKST SPOMINJANA UDRUGE	TON OBJAVE
„Četiri najveća sindikata i udruga SIDRO sklopili Sporazum o zajedničkoj strategiji zaštite prava djece i zaposlenih u vrtićima”	Sklopljen sporazum između sindikata i udruge odgajatelja	Nije potpisan	16.01.2022.	Ezadar.net.hr	Predstavnici udruge odgajatelja i sindikata	U članku se spominje rad udruge.	Pozitivan
„Europa traži da 95 posto predškolaca ide u vrtić, udruga SIDRO i sindikati nisu zadovoljni“	Zahtjevi EU da se upiše 95% djece u vrtiće do kraja 2022. godine	Merien Ilić	08.03.2022.	Slobodna Dalmacija	Udruga SIDRO, predsjednica udruge SIDRO	Spominje se rad udruge i komentari predsjednice udruge.	Negativan
„SIDRO: nećemo dopustiti urušavanje predškolskog sustava“	Izmjene Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju	Hina	21.01.2022.	Glas Istre	Udruga SIDRO	Spominju se komentari predstavnika udruge SIDRO.	Negativan
„Udruga SIDRO upozorava: U potpuno iste epidemiološke mjere stavljaju dijete jasličke dobi i dijete u četvrtom razredu“	Epidemiološke mjere	Miss Mama	27.08.2021.	Miss MAMA	Predsjednica udruge SIDRO	Komentari predsjednice udruge, zahtjev udruge da se donesu nove epidemiološke mjere za vrtiće.	Negativan
„Poštuju li vrtići propise? Udruga SIDRO upozorava na nepoštivanje Državnog pedagoškog standarda“	Nepoštivanje DPS-a	Miss Mama	18.05.2021.	Miss MAMA	Udruga SIDRO	Djelovanje udruge SIDRO, pomoć vrtićima. Prijavljivanje nepravilnosti.	Pozitivan
„Udruga odgojitelja SIDRO: Predložene zakonske izmjene ne rješavaju probleme“	Problemi u predškolskom sustavu, izmjene Zakona	Hina	13.12.2021.	Glas Istre, Edusinfo.hr	Udruga SIDRO	Komentari predstavnika udruge o izmjenama Zakona	Negativan
„Udruga SIDRO poslala otvoreno pismo ministru Fuchs: Jesu li djeca samo u školama ili	Otvoreno pismo ministru zbog epidemioloških mjera	Nije potpisan	29.10.2021.	Net.hr	Udruga SIDRO, Ministar obrazovanja	Djelovanje udruge. Udruga SIDRO je poslala	Negativan

postoje i djeca u vrtiću?“						otvoreno pismo ministru obrazovanja.	
“Udruga odgojitelja SIDRO performansom ukazala na važnost predškolskog odgoja“	Performans na Markovu trgu, problemi u predškolskom sustavu	Hina	13.12.2021.	Večernji list, 01 portal.hr	Predstavnik udruge SIDRO.	Udruga je organizirala performans.	Negativan
„Strukovne udruge i sindikat pisali Fuchsu i Vladi zbog izmjene Zakona: Pripremit ćemo izlazak na ulice“	Ministru obrazovanja poslano otvoreno pismo zbog izmjena Zakona	Martina Gecenčir	20.05.2022.	Srednja.hr	Udruge odgajatelja, sindikati, ministar obrazovanja	Djelovanje udruge SIDRO, poslano je otvoreno pismo ministarstvu.	Negativan
“Odgajateljice iz Drniša na skupu u Splitu: Zakon ZA jednakost”	Prosvjed odgajatelja	Nije potpisan	28.04.2022.	Radio Drniš	Odgajateljice, udruge SIDRO, MZO	Udruga je organizirala prosvjed. Spominju se i komentari predstavnika udruge.	Positivan
„Prozvali Fuchsa: Putko zna koji put pokazali ste zabrinjavajuće neznanje prema ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju“	Komentar ministra obrazovanja za RPOO	BKK	18.02.	Direktno.hr	Udruga SIDRO, ministar obrazovanja	Udruga poslala otvoreno pismo ministru.	negativan
„Škole idu online, a što je s vrtićima? Jesu li djeca samo djeca u školama ili postoje i djeca u vrtiću“	Poslano otvoreno pismo ministru zbog epidemioloških mjera	G.B.	29.10.2021.	Dnevnik.hr, Tportal.hr	Predstavnici udruge SIDRO, ministar obrazovanja	Udruga poslala otvoreno pismo ministru.	Negativan

„Upravno vijeće za novu ravnateljicu opatijskog vrtića predlaže bivšu SDP-ovu vijećnicu. Djelatnici, pak, potpisali pismo podrške aktualnoj ravnateljici“	Imenovanje novog ravnatelja DV Opatija	Aleksandra Kučel Ilić	17.11.2021.	Novi list, rivijerane.ws.hr	Udruga SIDRO	Udruga je zajedno s odgajateljima poslala pismo Upravnom vijeću i osnivaču	Negativan
„U gradovima diljem Hrvatske prosvjedovali nezadovoljni zaposlenici u dječjim vrtićima“	Prosvjedi zbog izmjene Zakona	Hina	08.03.2022.	Jutarnji list, Dulist.hr, Tportal.hr, Nacional.hr	Odgajatelji, udruga SIDRO	Udruga je organizirala prosvjede	Negativan
“Odgajatelji: Izmjene zakona o vrtićima štetne su za svako dijete u Hrvatskoj”	Izmjene Zakona	Silvana Srdoč	11.03.2022.	Tportal.hr	Odgajatelji, predsjednica udruge SIDRO	Organizirane prosvjede, komentari vezani uz izmjene Zakona	Negativan
“Odgajatelji nezadovoljni Prijedlogom Zakona o predškolskom odgoju: Ako se prihvati doći ćemo pred Sabor”	Izmjene Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju	Hina	11.03.2022.	Večernji list	Odgajatelji, udruge odgajatelja i sindikati	Udruga komentira izmjene Zakona	Negativan
“To su sve naša djeca! Odgojitelji i roditelji protiv novog zakona koji bi srozao već loše uvjete rada u vrtićima”	Izmjene Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju	Lidija Čulo	04.04.2022.	Radnickapra va.org	Odgajatelji, udruga SIDRO, sindikati	Udruga komentira izmjene Zakona	Negativan
„Vlada usvojila novi prijedlog Zakona o predškolskom, ali struka i dalje nije	Problemi u predškolskom sustavu, izmjene Zakona	Martina Gelenčir	07.04.2022.	Srednja.hr	Odgajatelji, udruga SIDRO, sindikati, MZO	Udruga komentira usvojeni Zakon	Negativan

zadovoljna: Uložili su 30-ak amandmana“							
„Struka revoltirana izmjenama zakona: Odgojitelji ne pristaju da njihov posao rade učitelji“	Izmjene Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju	Ingrid Šestan Kučić	11.04.2022.	Novi list	Sveučilišna profesorica, predsjednica udruge SIDRO	Predsjednica udruge komentira stanje u predškolskom sustavu i izmjene Zakona	Negativan
„Problemi u nekim školama i vrtićima: "Odgojitelj dobije uputu da ne može djetetu obrisati ruke jer neće biti dovoljno papira do kraja tjedna“	Uvjeti rada i higijenske potreštine	Nije potpisan	12.04.2022.	Dnevnik.hr	Odgajatelji, predsjednica udruge SIDRO	Predsjednica udruge komentira stanje u vrtićima	Negativan
„Skoro sve države EU bolje skrbe za vrtićku djecu nego Hrvatska“	Zahtjevi EU, problemi u predškolskom sustavu	Gabrijela Galić	26.04.2022.	Faktograf.hr	Odgajatelji, udruge, sindikati	Udruga komentira zahtjeve EU	Negativan
“Odgojitelji prosvjeduju u šest gradova: "Izmjene zakona čine dodatnu štetu i produbljuju diskriminaciju”	Prosvjedi odgajatelja	Hina	27.04.2022.	Dnevnik.hr	Odgajatelji, udruge SIDRO	Udruga komentira stanje u predškolskom sustavu i izmjene Zakona	Negativan
„Na Trgu Ante Starčevića prosvjedovali odgojitelji u vrtićima: "Kad ćete naći novce za djecu?“	Prosvjedi odgajatelja	Nije potpisan	27.04.2022.	Sib.net.hr	Odgajatelji, MZO, udruge SIDRO	Udruga je organizirala prosvjede, spominju su komentari predstavnika udruge SIDIRO	Negativan
„Sindikati poručuju vladi: mi znamo, pitajte nas kako“	Prosvjedi odgajatelja	Nije potpisan	27.04.2022.	Večernji list	Sindikati, udruge odgajatelja, odgajatelji	Udruga je organizirala prosvjed	Negativan

„Odgajatelji se okupili u centru Splita, mirnim prosvjedom poslali su snažne poruke vladajućima: "Diskriminirani smo, sada dolaze problemi"“	Izmjene Zakona, prosvjed	Augustin Markota	27.04.2022.	Dalmacija danas	Odgajatelji, udruga SIDRO	Udruga je organizirala prosvjed	Negativan
“PROSVJED U PULI Na Portarati se okupili odgajatelji iz raznih dijelova Istre”	Prosvjed odgajatelja	Anamarija Mofardin	27.04.2022.	Istrain.hr	Odgajatelji, predsjednica udruge SIDRO	Komentari udruge na izmjene Zakonan	Negativan
„PROSVJED ODGOJITELJA (I) U ČAKOVCU Ne želimo nepravdan, nego zakon ZA jednakost“	Prosvjed protiv izmjena Zakona	BŠK	27.04.2022.	Emedjimurje .net.hr	Odgajatelji, udruga SIDRO	Udruga je organizirala prosvjedn	Negativan
„Prosvjedovale odgajateljice: Strašno je to što rade s izmjenama zakona, samo štete djeci“	Prosvjed protiv izmjena Zakona	Ingrid Šestan Kučić	27.04.2022.	Novi list	Odgajatelji, predsjednica udruge SIDRO	Predsjednica udruge komentira izmjene Zakona	Negativan
“Na Markovu trgu prosvjed odgojitelja u vrtićima diljem Hrvatske: Ostatak ćemo ovdje i u preostalim gradovima cijeli dan ako treba”	Prosvjedi odgajatelja	Nije potpisan	27.04.2022.	RTL.hr	Udruge odgajatelja, odgajatelji	Djelovanje udruge za ispunjenje zahtjeva	Negativan
“ODGAJATELJI PORUČILI: Ministre i vladajućim, sramite se, ovo nije Zakon za jednakost!”	Otvoreno pismo ministru	Nije potpisan	18.05.2022.	Totalinfo.hr, Glasistre.hr, Edusinfo.hr	Udruge odgajatelja, odgajatelji, MZO, ministar obrazovanja	Udruga poslala otvoreno pismo zbog izmijenjenog Zakona	Negativan

U tablici 8 je prikazana analiza članaka objavljena na Internet portalima. Članci su analizirani prema pitanjima analitičke matrice. Teme koje se najčešće spominju u člancima su izmjene Zakon o predškolskom odgoju i obrazovanju, ukidanje DPS-a, zahtjevi EU, prosvjedi odgajatelja, te epidemiološke mjere. Članci se pojavljuju na Internet portalima Večernji list, Jutarnji list, Dnevnik.hr, Srednja.hr, Totalinfo.hr. Većina članaka je negativnog tona jer se bavi problemima u predškolskom sustavu. Iz tablice se može vidjeti da u 26% članaka nije potpisan autor, a u 33% članaka autori su stavili samo inicijale ili su potpisani drugim imenom. Na različitim Internet portalima mogli su se pronaći gotovo identični članci. Ne može se sa sigurnošću tvrditi kako su svi izvori i informacije iz članaka valjane i ispravne. Svi članci spominju udrugu SIDRO, neki članci imaju ime udruge i u naslovu. Djelovanje udruge se prikazuje većinom u pozitivnom kontekstu, primjerice organiziranje prosvjeda ili slanje dopisa ministarstvu. Često se spominje i predsjednica udruge, te se u člancima spominju njezine izjave u vezi teme. U nekoliko članka se spominju i sindikati, ali se ne izdvajaju drugi članovi udruge SIDRO. Predsjednica udruge većinom komentira aktualne teme i iznosi vlastita stajališta. Ostali članovi udruge pojavljuju se u nekoliko intervjuua te su više uključeni u organiziranje i sudjelovanje u prosvjedima. S obzirom na to da se u medijima toliko ne spominje djelovanje drugih članova udruge postavlja se pitanje koliko su oni uvaženi i imaju li prilike za djelovanje. Moguće je da predsjednica iznosi rad i djelovanje svih članova udruge i da se oni ne žele izlagati javnosti. Može se zaključiti iz dobivenih podataka da je udruga vrlo aktivna u svojem djelovanju, te da se uključuje u rad na više područja. Također može se vidjeti da se cijeni rad udruge, kao i poruke koje njezini predstavnici šalju. Kroz medije udruga daje prijedloge za poboljšanje uvjeta rada, te promovira struku (Višnjić Jevtić, 2012).

Tablica 9- videozapisi udruge SIDRO

U tablici su prikazani videozapisi sa YouTube kanala udruge SIDRO.

NASLOV	SADRŽAJ VIDEOZAPISA	DATUM	PORTAL	PREDSTAVNIK UDRUGE	TON OBJAVE
„Gotovo polovica djece nema priliku za vrtić, skupine su nam prevelike“	Problemi u predškolskom odgoju, uvjeti rada, izmjene Zakona	02.05.2022.	Teme dana	Koordinatorica udruge	Negativan
„Država preko leđa djece i odgojitelja ispunjava obavezu prema EU“	Izmjene Zakona, ukidanje DPS-a, uvjeti rada	14.03.2022.	Teme dana	Koordinatorica udruge	Negativan
„Državni pedagoški standard“	Ukidanje DPS-a	27.03.2022.	Osječka TV	Koordinatorica udruge	Negativan
„O izmjenama Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju“	Izmjene Zakona, ukidanje DPS-a	13.03.2022.	Radio Knin, Teme dana	Predsjednica udruge	Negativan
„Roditeljski kutak-intervju s dopredsjednicom udruge SIDRO i načelnicom sektora za RPOO“	Izmjena Zakona, ukidanje DPS-a	23.03.2022.	HRT- Dobro jutro, Hrvatska	Dopredsjednica udruge, načelnica sektora za RPOO	Negativan
„Prilog o izmjenama Zakona“	Problemi u predškolskom sustavu, izmjene Zakona	18.03.2022.	NOVA TV- Provjereno	Predsjednica udruge	Negativan
„Gostovanje predsjednice udruge SIDRO povodom Otvorenog pisma zbog epidemioloških mjera“	Epidemiološke mjere	Svibanj 2020.	HRT	Predsjednica udruge	Negativan
„Korona virus u vrtiću“	Utjecaj propisanih epidemioloških mjera na razvoj djeteta	10.04.2021.	Z1 televizija	Dopredsjednica udruge	Negativan
„Pametna ploča“	Epidemiološke mjere, uvjeti rada	14.04.2021.	HRT Radio Sljeme	Predsjednica udruge	Negativan
„Točka na tjedan“	Stanje u RPOO, nedostatak kadra	27.06.2021.	N1 televizija	Predsjednica udruge, predsjednica SOMK-a	Negativan

U tablici su prikazani videozapisi s YouTube kanala udruge SIDRO. Prikazan je 10 videozapisa u kojima se prikazuje intervju s predstavnicima udruge. Intervjuirane su većinom predsjednica i koordinatorica udruge SIDRO. U 7 videozapisa govori se o temama izmjene Zakona, ukidanju DPS-a, uvjetima rada i ostalim problemima u predškolskom sustavu. U 3 intervjuja govori se o epidemiološkim mjerama i utjecaju istih na djecu rane i predškolske dobi. Intervjui su većinom provedeni u televizijskoj emisiji, te nekoliko u radijskoj emisiji. U svim objavama, člancima i videozapisima se većinom govori o istim temama, zbog toga što su u razdoblju kada su se podaci analizirali te teme bile aktualne. Radi se o vrlo bitnim temama za predškolski sustav te o borbi odgajatelja za svoja i prava djece u odgojno-obrazovnim ustanovama. Važne su poruke koje udruga šalje i način na koji govori o ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju. Prema istraživanju autora Boneta i sur. (2014) 50% odgajatelja je izjavilo da se odgajateljska profesija ne prikazuje pozitivno u medijima. Zbog toga je dobro da se u medijima često prikazuje rad udruge i komentari njezinih predstavnika jer se šalje poruka društvu koliko je predškolski sustav, kao i svi u njemu, bitan. U svojem djelovanju SIDRO nastoji razvijati i održavati suradnju s drugim profesionalnim udruženjima. Njezino djelovanje usmjereno je na poboljšanje profesionalnog statusa i uvjeta rada odgajatelja što je vidljivo u objavama povezanim s prijedlozima izmjena Zakona te organiziranjem prosvjeda odgajatelja diljem Hrvatske. Udruga se zalaže za promicanje kvalitete predškolskih ustanova, te sudjeluje u planiranju odgojno-obrazovnih strategija u predškolskom odgoju. Roditelji i odgajatelji često u objavama pozitivno komentiraju rad udruge, te se zahvaljuju njezinim članovima na pomoći pri rješavanju problema u odgojno-obrazovnim ustanovama. Udruga na svojim stranicama potiče sve članove da prijavljuju nepravilnosti u organizaciji i uvjetima rada ustanova, te ih potiču da im se obrate za pomoć ukoliko uoče određene nedostatke. Jedna od važnih uloga udruge je donošenje profesionalnog i etičkog kodeksa za odgajatelje, ali s obzirom na to da odgajatelji nemaju službeni etički kodeks, udruga se bavi etičkim pitanjima i dilemama na koje odgajatelji nailaze svakodnevno u svojoj

praksi. Na stranicama objavljuje rasprave vezane uz etičke teme te šalje dopise ministarstvu. Udruga je usmjerena i na stručno napredovanje odgajatelja te njihov profesionalni rast i razvoj i na svojim stranicama nudi sadržaje za stručno usavršavanje. Takvih sadržaja je manje u periodu od 1.3.2022. do 1.6.2022. jer se udruga većinom bavi tada aktualnim temama u RPOO. Analizom dobivenih podataka može se utvrditi da udruga ispunjava svoje uloge (Višnjić Jevtić, 2012; Skoko, 2012). U člancima i videozapisima može se analizirati medijska prezentacija udruge. Iz podataka je vidljivo da je udruga pozitivno prikazana u medijima, te da se promiče njezin rad i djelovanje. Kada se u člancima govori o važnim temama iz RPOO često se navode komentari predstavnika udruge, iz čega se može zaključiti da je rad udruge prepoznat i cijenjen u društvu. Udruga SIDRO putem medija stalno ističe važnost odgojno-obrazovnih ustanova i odgajateljske profesije. Također putem društvenih mreža stalno se potiče odgajatelje da se uključe u rad udruge i daju svoje prijedloge za poboljšanje rada predškolskog sustava. Udruga SIDRO je trenutno najviše aktivna od svih udruga odgajatelja u Hrvatskoj, dok se ostale udruge samo ponekad spominju na portalima. Kako bi se poboljšali uvjeti u odgojno-obrazovnim ustanovama, riješili problemi u predškolskom sustavu i poboljšao status odgajateljskog poziva u društvu, trebao bi se potaknuti rad i ostalih udruga odgajatelja u Hrvatskoj.

8. ZAKLJUČAK

U Republici Hrvatskoj zabilježen je rad 6 udruga odgajatelja: Udruga SIDRO-odgojitelji u zaštiti prava djeteta u dječjem vrtiću iz Rijeke, udruga odgajatelja dječjih vrtića iz Zagreba, udruga odgajatelja „Krijesnice“ iz Čakovca, udruga odgajatelja „Verižice“ iz Dubrovnika, udruga odgajatelja „Maraške“ iz Zadra, te udruga odgojitelja „Terina“ iz Vukovara. Detaljnim istraživanjem internetskih stranica, društvenih mreža, te članaka utvrđeno je kako je udruga SIDRO iz Rijeke trenutno najviše aktivna od svih udruga odgajatelja. Udruga svoj rad prezentira putem službene stranice, te nekoliko društvenih mreža i YouTube kanala. Udruga na stranicama nudi sadržaje za profesionalno usavršavanje odgajatelja, predlaže mjere za poboljšanje profesionalnog statusa i uvjeta rada odgajatelja, organizira različite seminare i predavanja, sudjeluje u planiranju odgojno-obrazovnih strategija, te promiče kvalitetu predškolskih ustanova. Prema svemu navedenom udruga ispunjava svoje uloge (Višnjić-Jevtić, 2012). Jedini kriterij koji nije ispunjen je donošenje profesionalnog i etičkog kodeksa za odgajatelje. Na mrežnim stranicama udruga odgajatelja iz drugih zemalja naveden je i etički kodeks odgajatelja. U Republici Hrvatskoj još uvijek ne postoji etički kodeks za odgajatelje, ali udruga nudi pomoć odgajateljima pri rješavanju svakodnevnih etičkih dilema. U medijima je udruga prezentirana pozitivno, većinom se ističe da se udruga bori za prava djece i odgajatelja, te se često u člancima navode komentari predsjednice udruge SIDRO. Udruga kroz svoje djelovanje nastoji potaknuti pozitivne promjene u predškolskom sustavu, te pomoći djeci, odgajateljima, roditeljima i svim zaposlenim na području odgoja i obrazovanja. Bilo bi korisno kada bi se u rad udruge uključilo što više odgajatelja na području Hrvatske, te kada bi kroz zajednički rad utjecali da odgajateljski poziv dobije status profesije.

9. LITERATURA

1. Blanuša Trošelj, D. (2014). Na putu ka profesionalnojeticiodgajatelja. *Dijete, vrtić, obitelj*, 20 (75), 6-8. Preuzeto s <https://hrcak.srce.hr/159072>
2. Blanuša Trošelj, D. (2018). *Professional development ofpreschoolteachersinCroatia*. Doktorski rad. Pedagoški fakultet sveučilišta u Ljubljani.
3. Brock, A. (2006). *Dimensionsofearlyyearsprofessionalism: Attitudesversuscompetences*. PaperfromtheAssociation for the Professional Development ofEarlyYearEducators (TACTYC).Preuzeto s <https://tactyc.org.uk/pdfs/Reflection-brock.pdf>
4. Cindrić, M. (1995). *ProfesijaučiteljusvijetuiuHrvatskoj: obrazovanje, zapošljavanje, radnenorme, plaće, napredovanjeuzvanju, odlazakumirovinu*. VelikaGorica: Zagreb: Persona.
5. Collins, J. (2018). *The Status ofTeaching as a Profession*. RichardsIngersoll University od Pennsylvania.
6. Evans, L. (2008). *Professionalism, professionalismandthe development ofeducationprofessionals*. British Journal ofEducationalStudies, 56 (1). str. 20-38.
7. Krstović, J. (2012). *Diskursiprofesionalnogidentitetaodgajatelja u ranomipredškolskomodgojuio obrazovanju – izazoviperspektive, u: Pedagogijaikultura*. Zagreb. Školskaknjiga, str. 251-260.
8. Mendeš, B. (2018). *Profesionalnoobrazovanjeodgojiteljapredškolskedjece: odjednogodišnjetčajadosveučilišnogstudija: znanstvenamonografija*. Zagreb: Golden marketing. Tehničkaknjiga.
9. Musa, A., Džinić, J. (2012). *Europska regulacija profesija i komore u Hrvatskoj : razvoj upravne profesije i drugih profesija u javnoj upravi*. Zagreb : Institut za javnu upravu.

10. Rogulj, E. (2009). Odgajatelji zajedno. *Dijete, vrtić, obitelj*, 15(55), 13-16.
Preuzeto s <https://hrcak.srce.hr/167740>
11. Shon, Christopher K. (2006). *Teacher professionalism*. Faculty Publications and Presentations.
12. Skoko, B., Jelić, B. (2012). *Odnosi s javnošću između struke i profesije: pokušaji regulacije odnosa s javnošću*. *Medijske studije*, 3 (5), 66-83. Preuzeto s <https://hrcak.srce.hr/95269>
13. Slunjski, E., Šagud, M., Brajša Žganec, A. (2006). *Kompetencije odgajatelja u vrtiću: Organizacija koja uči*.
14. Stručno znanstveni skup (2002). *Cjeloživotnim učenjem korak bliže djetetu*. Dječji vrtić Rijeka.
15. Šagud, M. (2006) *Odgajateljka orefleksivni praktičar*. Petrinja, Visoka učiteljska škola Petrinja.
16. Šagud, M. (2011). *Inicijalno obrazovanje odgajatelja i profesionalni razvoj*. *Pedagoški istraživanja*, 8 (2), 259-267. Preuzeto s <https://hrcak.srce.hr/116669>
17. Šporer, Ž. (1990). *Sociologija profesija : ogled o društvenoj uvjetovanosti profesionalizacije*. Zagreb : Sociološko društvo Hrvatske.
18. Valenčić Zuljan, M. (2008). *Učitelj na putu profesionalnog razvoja od početnika do eksperta*.
19. Višnjić Jevtić, A. (2011). *Etički kodeks odgojitelja: Korak ka profesionalizaciji odgojiteljskog zvanja*. U: Jurčević Lozančić, Opić, S. (ur.) *Škola, odgoj i učenja za budućnost* (str. 443-453). Zagreb. Učiteljski fakultet sveučilišta u Zagrebu.
20. Višnjić Jevtić, A. (2012). *Odgojiteljska samoprocjena kompetencije za suradnju s roditeljima*.
21. Višnjić-Jevtić, A. (2012). *Razvoj profesije u druženju s roditeljima*. *Dijete, Vrtić, Obitelj*. broj 67, 3-5.

22. Višnjić-Jevtić, A. (2018). *Odgojiteljska samoprocjena kompetencije za suradnju s roditeljima*. Doktorski rad. Zagreb
23. Vujičić, L., Boneta, Ž., Ivković, Ž. (2014). *Social Status and Professional Development od Early Childhood and Preschool Teacher Profession: Sociological and Pedagogical Theoretical Frame*.
24. Žanić, I. (2003). Gordana Vilović: Etički prijepori u Globusu i Nacionalu 1999.-2000. (Ethical Controversies in The Globus and The Nacional 1999-2000). *Politička misao*, 40 (5), 126-127. Preuzeto s <https://hrcak.srce.hr/22901>
25. Nacionalna klasifikacija zanimanja (2010). Državni zavod za statistiku. Preuzeto s: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2010_12_147_3736.html Nacionalna klasifikacija zanima 2010.
26. Hrvatska Enciklopedija. (2021). Preuzeto s: <https://www.enciklopedija.hr/Natuknica.aspx?ID=50537>
27. Pravilnik o načinu i uvjetima polaganja stručnog ispita odgojitelja i stručnih suradnika u dječjem vrtiću (1997). Preuzeto s: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/1997_12_133_1925.html
28. Memorandum o cjeloživotnom učenju (2000). Bruxelles. Preuzeto s: <file:///C:/Users/Marija%20Tiric/Downloads/21-100.pdf>
29. Code of Ethical Conduct and Statement of Commitment Endorsed by the Association for Childhood Education International and Southern Early Childhood Association Adopted by the National Association for Family Child Care: NAEYC. (2005). Preuzeto s: <https://www.naeyc.org/sites/default/files/globally->

[shared/downloads/PDFs/resources/position-statements/Ethics%20Position%20Statement2011_09202013update.pdf](#)

30. NAEYC.Preuzeto s:<https://www.naeyc.org/>

31. NAECTE.Preuzeto s: <https://naecte.org/>

32. CAYC.Preuzeto s:<https://www.cayc.ca/>

33. ECA.Preuzeto s: <https://www.earlychildhoodaustralia.org.au/>

10.PRILOZI

Tablica 1- pretraživanje ključnih riječi „udruga odgajatelja“ putem Google Chrome tražilice

1. stranica	2. stranica	3. stranica
Udruge odgajatelja dječjih vrtića/Facebook ,	Odgajatelji zajedno- Hrčak	Arhiva udruga odgajatelja Krijesnica-mnovine. Hr https://www.mnovine.hr/tag/udruga-odgajatelja-krijesnica/ 27. travnja 2022.
Udruga odgajatelja „Krijesnice“/Facebook	Predavanje o pravima djece za Udrugu odgajatelja „Krijesnice“	Udruga odgajatelja Maršaške- Gradska knjižnica Zadar

HURO- udruga odgojitelja	Hrvatska roditelja	Jutarnji list- Odgajateljica je opomenuta, a tko će biti kažnjen za sigurnosne propuste? (Jutarnji list) https://www.jutarnji.hr/vijesti/hrvatska/odgajateljica-je-opomenuta-a-tko-ce-bitikaznjen-za-sigurnosne-propuste-sto-je-s-ogradom-15020990 24. rujan 2020.	Linkovi- Dječji vrtić Cvrčak
Udruga odgajatelja dječjih vrtića-Poslovna.hr	Udruga odgajatelja u socijalnom radu	Udruga SIDRO najavljuje daljnje akcije kako poboljšati status odgajatelja u dječjim vrtićima (YouTube) https://www.youtube.com/watch?v=FaNOO0wHVi4 15. travnja 2022.	
Kontakt- Udruga SIDRO- odgojitelji u zaštiti prava djeteta u dječjem vrtiću	Pogledajte sve članke na temu udruga odgajatelja Krijesnice https://emedjimurje.net.hr/tag/udruga-odgajatelja-krijesnice/	Udruga odgajatelja Splitsko-dalmatinske županije KamPanel	
Udruga odgajatelja predškolske djece „Osmijeh“	Udruga odgajatelja organizirala je III. Sportske igre udruge...	Udruga odgajatelja "Verežice" - info.BIZ	

<p>SIDRO: Nećemo dopustiti urušavanje predškolskog sustava (Glas Istre) https://www.glasistre.hr/hrvatska/SIDRO-necemo-dopustiti-urusavanje-predskolskog-sustava-771642 21. siječnja 2022.</p>	<p>Humanitarna akcija Lige protiv raka Zadar i Udruge odgajatelja Maraske https://visnjik.hr/novosti/humanitarna-akcija-lige-protiv-raka-zadar-i-udruge-odgajatelja-maraske-01-12-2021/ 1. prosinca 2021.</p>	<p>Strukovne udruge i sindikat pisali Fuchs i Vladizbog izmjene Zakona: 'Pripremit ćemo izlazak na ulice' https://www.srednja.hr/novosti/strukovne-udruge-i-sindikat-pisali-fuchs-i-vladi-zbog-izmjene-zakona-pripremit-cemo-izlazak-na-ulice/</p>
<p>Video-odgojitelja Udruga SIDRO performansom ukazala na važnost predškolskog odgoja (Večernji list) https://www.vecernji.hr/zagreb/video-udruge-odgojitelja-sidro-performansom-ukazala-na-vaznost-predskolskog-odgoja-1547042 13. prosinca 2021.</p>	<p>U/druga odgajatelja dječjih vrtića- Moderna vremena</p>	<p>Udruga odgajatelja „Loris“- Free Search</p>
<p>Udruga odgajatelja „Krijesnice“- CompanyWall.hr</p>	<p>Udruga odgajatelja Maraske- Zadarski</p>	<p>Održano 28. MŽSV odgajatelja i stručnih suradnika</p>
<p>Udruga odgajatelja „KOOD“ Varaždin- FinInfo</p>		<p>HAW/Education- Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu</p>

Tablica 2- pretraživanje ključnih riječi „udruge odgajatelja“ putem Google Chrome tražilice

4. stranica	5. stranica	6. stranica
<p>Udruge roditelja odgojitelja: Dolenc ne govori istinu o vrtićima (N1 info) https://hr.n1info.com/vijesti/udruge-roditelja-odgojitelja-dolenc-ne-govori-istinu-o-vrticima/ 1. travnja 2022.</p>	<p>Udruga odgajatelja treba našu pomoć -RODA</p>	<p>„To su sve naša djeca“: Odgojitelji i roditelji protiv novog zakona koji bi srozao već loše uvjete rada u vrtićima https://radnickaprava.org/tekstovi/clanci/to-su-sve-nasa-djeca-odgojitelji-i-roditelji-protiv-novog-zakona-koji-bi-srozao-vec-lose-uvjete-rada-u-vrticima 4. travnja 2022.</p>

Predložene izmjene Zakona o predškolskom odgoju su neprihvatljive (034portal.hr)	Rezultati JP 2022	Vrtići nisu čuvališta- Portal Novosti
Udruga roditelja odgajatelja o novoj odluci: Preko noći žele obitelji ostaviti gladne, obratili smo se odvjetniku (RTL.hr) https://www.rtl.hr/vijesti/hrvatska/u-druga-roditelja-odgajatelja-o-novoj-odluci-preko-noci-zele-obitelji-ostaviti-gladne-obratili-smo-se-odvjetniku-f6858700-b9f4-11ec-bac0-0242ac12005f 5.studeni 2021.	Udruga roditelja odgojitelja pozvana na sastanak s Danijelom Dolencem: Nismo na raspolaganju	Udruga odgojitelja SIDRO: Odgojitelji padaju s nogu, tražimo kontrolu zdravlja i zapošljavanja u vrtićima https://www.istra24.hr/politika-i-drustvo/udruga-odgojitelja-sidro-odgojitelji-padaju-s-nogu-trazimo-kontrolu-zdravlja-i-zaposljavanja-u-vrticima 26. siječnja 2022.
Foster Children Rights- Grad Zadar- Gradska uprava	U ime obitelji i roditelja odgojitelja- Narod.hr	Ministre i vladajući, sramite se, ovo nije Zakon za jednakost! https://totalinfo.hr/odgajatelji-porucili-ministre-i-vladajuci-sramite-se-ovo-nije-zakon-za-jednakost/ 19. svibnja 2022.
Udruga odgajatelja treba našu pomoć- RODA	Ako mogu učitelji raditi u vrtićima, mogu i odgojitelji u školama	Udruga roditelja odgojitelja traži sastanak s gradonačelnikom Tomaševićem
U Drnišu mirno okupljanje odgojiteljica povodom izmjena Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju https://www.sibenik.in/zupanja/u-drnisu-mirno-okupljanje-odgojiteljica-povodom-izmjena-zakona-o-predskolskom-odgoju-i-obrazovanju/151655.html 9. ožujka 2022.	I u Drnišu mirno okupljanje odgojiteljica povodom izmjena Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju https://www.radiodrnis.hr/i-u-drnisu-mirno-okupljanje-odgojiteljica-povodom-izmjena-zakona-o-predskolskom-odgoju-i-obrazovanju/ 10. ožujka 2022.	SDP šutnjom podržava Tomaševićevo Izvješće o kompenzacijskim mjerama kojih nema!
Odgojitelji na mirnim okupljanjima diljem Hrvatske: Za Zakon ZA jednakost https://www.sssh.hr/hr/vise/granski-sindikati-74/odgojitelji-na-mirnim-okupljanjima-diljem-hrvatske-za-zakon-za-jednakost-5066 27. travnja 2022.	Hrvatska udruga roditelja odgojitelja- Index.hr	Odgajatelji Maraske prikupljali sredstva za Ligu protiv raka https://www.057info.hr/vijesti/2021-12-01/odgajatelji-maraske-prikupljali-sredstva-za-ligu-protiv-raka 1. prosinca 2021.
Udruga odgajatelja „Osmijeh“- Blogger: User profile	Tisuće odgojiteljica javljaju se horor pričama iz vrtića- Novi List https://www.novolist.hr/novosti/hrvatska/tisuće-odgojiteljica-javljaju-se-horor-pricama-iz-vrtica-nemocne-smo-osigurati-djeci-sto-im-treba/ 25. kolovoza 2020.	Udruga odgajatelja Maraska/ Zadarski list https://www.zadarskilist.hr/tagovi/udruga-odgajatelja-maraska 13. prosinca 2018.

Statut Udruge diplomiranih učitelja i odgojitelja Sveučilišta u Zadru	Započela Humanitarna akcija Lige protiv raka i Udruge odgajatelja Maraske https://www.antenazadar.hr/clanak/2021/12/zapocela-humanitarna-akcija-lige-protiv-raka-zadar-i-udruge-odgajatelja-maraske-trajat-ce-do-15-sijecnja/ 2. prosinca 2021.	Korisni linkovi- Dječji vrtić Girice- Cres
	Vrtići nisu čuvališta- Portal Novosti	Udruga roditelja odgajatelja reagirala na najavu ukidanja mjere: u fazi smo konzultacija s našim pravnim timom